

การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

แจ้ไข จันทร์บรร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ แซ่ไซ่ จันทน์บวร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.พาวา พงษ์พันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

.....กรรมการ
(ดร.พาวา พงษ์พันธุ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ชูชื่น)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 18 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน ซึ่งที่ปรึกษาร่วม รวมไปถึง รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี ที่ช่วยแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ แก่ผู้วิจัยจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการวิจัยได้อย่างเรียบร้อยจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อีกทั้งยังให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการทำวิจัยจนงานออกมาสำเร็จ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา และคณะครูใน โรงเรียนทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ เอื้ออำนวยในด้านต่าง ๆ อีกทั้งนักเรียนที่น่ารักทุกคนที่เต็มใจร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยให้กำลังใจ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนด้านต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย ทั้งที่พัก ทั้งคำแนะนำที่ดีจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์

แก้ไข จันทร์บรร

54920967: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมด้วยแบบฝึกทักษะ/ ผังกราฟิก/ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แก้ไข จันทรบัว: การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

(DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE ANALYTICAL THINKING ABILITY OF
PRATHOMSUKSA II STUDENTS THROUGH ANALYTICAL THINKING EXERCISES

TOGETHER WITH GRAPHIC ORGANIZER TECHNIQUES) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:

พาวา พงษ์พันธุ์, กศ.ด., ปริญญา ทองสอน, ศษ.ด. 141 หน้า. พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทย
ก่อนและหลังเรียน โดยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ แบบวัด
เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก
วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน
โดยใช้ค่าที (t -test) แบบ Dependent sample และเจตคติต่อการเรียนด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้จากการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิด
วิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกในระดับมาก

54920967: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed.
(CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: ANALYTICAL THINKING EXERCISES/ GRAPHIC ORGANIZER/
ANALYTICAL THINKING ABILITY

KHAEKHAI CHUNBORVON: DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE
ANALYTICAL THINKING ABILITY OF PRATHOMSUKSA II STUDENTS THROUGH
ANALYTICAL THINKING EXERCISES TOGETHER WITH GRAPHIC ORGANIZER
TECHNIQUES. ADVISORY COMMITTEE: PAWA PONGPAN, Ed.D., PARINYA
THONGSORN, Ph.D. 141 P. 2018.

The purposes of this research were to compare the analytical thinking abilities of student in Prathomsuksa 2 after studying Thai language using Analytical thinking exercises with graphic organizer techniques, and to study the students' attitude level. The sample groups use for the research were one classes of Prathomsuksa II at Tessabanmitsampanwittaya, School. which were selected by random using Cluster Random Sampling method.

The instruments use in the research were, lesson plans of analytical thinking exercises with graphic organizer techniques, analytical thinking abilities test, and attitude towards Thai language

The statistics used were mean, percentage, and *t*-test. The research results were as follows;

1. The analytical thinking abilities of student in Prathomsuksa II after studying on Thai language using Analytical thinking exercises with graphic organizer techniques were higher than the pretest score at .01 level of significance.
2. The attitude towards learning with the Analytical thinking exercises with graphic organizer techniques was at high level

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	8
หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	15
หลักการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียน	17
ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์	22
แบบฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์	27
ผังกราฟิก	34
แบบวัดเจตคติ	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	43
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิจัย	62
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
สรุปผลการวิจัย	66
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก	75
ภาคผนวก ข	86
ภาคผนวก ค	101
ประวัติย่อของผู้วิจัย	141

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน..... 13
2	มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระแกนกลางของสาระที่ 1 การอ่านวิชาภาษาไทย 16
3	ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภาษาไทยระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 43
4	รายละเอียดของชุดแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก จำนวน 4 เล่ม 45
5	ความสัมพันธ์ของแผน จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม วัด และประเมินผลสื่อ 48
6	รายละเอียด มาตรฐาน ตัวชี้วัด จำนวนข้อสอบที่ออก จำนวนข้อสอบที่ใช้จริง 53
7	วิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของเจตคติต่อ และนำหน้าต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก 55
8	กระบวนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pretest Posttest..... 57
9	คะแนนกิจกรรมขณะใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 เล่ม 63
10	ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2..... 64
11	ผลเจตคติของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิด วิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก..... 64
12	ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก..... 87
13	คะแนนค่าประสิทธิภาพแบบฝึกพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 เล่ม จากกลุ่ม ทดลองภาคสนาม จำนวน 30 คน ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75 ตัวแรก (E ₁)/ E ₂ 88
14	ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1..... 88
15	ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2..... 89
16	ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3..... 89
17	ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4..... 90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5.....	90
19	ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6.....	91
20	ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 7.....	91
21	ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 8.....	92
22	ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้.....	93
23	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ป. 2.....	93
24	ค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r).....	94
25	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์.....	96
26	ค่า $\sum x, \sum X^2$	97
27	ค่า $\sum x, \sum X^2$	98
28	ผลการคำนวณหาค่า t ด้วยโปรแกรม spss.....	99
29	ผลเจตคติของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก.....	100

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดง ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 37)

จากการที่ภาษาไทยมีความสำคัญดังที่ได้กล่าวมา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนด สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่าเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง โดยกำหนดสาระสำคัญ คือ การอ่าน การอ่านออก เสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำ และรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึง การเขียนเรียงความ ข้อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์ การฟัง การดู และการพูด การฟัง และดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดง ความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติ และกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาส และบุคคล การแต่งบท ประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย วรรณคดี และวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้ และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็น ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราว ของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้

สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 37)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และรับผิดชอบ ต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับปัญหา และประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วนสมดุลกัน โดยชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-3 เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ มีทักษะขั้นพื้นฐานการติดต่อสื่อสารในการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัย และสุนทรียภาพ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545, หน้า 14)

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย การอ่านไว้เป็นสาระที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรัก การอ่าน สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต โดยมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดกำหนดให้ผู้เรียน สามารถอ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง และจากการศึกษา พบว่า หลักสูตรตามกระทรวงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่าน และการสะกดคำ ความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน การหา ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 9)

การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใด สิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่าง องค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ (สุวิทย์ มูลคำ, 2550, หน้า 9) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ และความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้ประสบความสำเร็จจะต้องอาศัย การฝึกฝน และพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานสู่การคิดขั้นสูงจะต้องส่งเสริมให้นักเรียน ได้เรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ และมีสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพ และความสามารถ ของนักเรียน เช่น แบบฝึกทักษะ

ผลจากการติดตามการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 6 ปี หลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยประเมินจากคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 17,562 แห่งทั่วประเทศ คิดเป็น

ร้อยละ 49.1 ของโรงเรียนทั้งหมด พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ 39.2 การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นผู้เรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ มีคุณภาพอยู่ระดับ ร้อยละ 13.5 และครูสามารถนำผลการประเมิน มาปรับการเรียน และเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเพียงร้อยละ 21.6 ของสถานศึกษาทั้งหมด การประเมินคุณภาพทางด้านผู้เรียน พบว่า ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำมากในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ และความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพระดับดีเพียงร้อยละ 11.1 และการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพดีเพียงร้อยละ 26.5 ของสถานศึกษาทั้งหมด (อาภรณ์ รัตน์มณี, 2523) ซึ่งสอดคล้องกับอุดมศักดิ์ พลอยบุตร (2545, หน้า 32) กล่าวว่า ครูจะต้องปรับเปลี่ยน พฤติกรรมตนเองจากการสอนที่เป็นการอธิบายความรู้มาเป็นผู้จัดการเรียนรู้วางแผน และออกแบบ การเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามที่วางแผนการเรียนรู้ไว้ เพื่อให้ผู้เรียน เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ใฝ่เรียนใฝ่รู้ และมีทักษะ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีการพัฒนาสติปัญญาเรียนรู้ให้ทัดเทียมบุคคลให้ทันต่อ เหตุการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงก้าวไปสู่ยุค โลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี

โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพ มาโดยตลอด แต่ปัจจุบันพบว่า การสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยังไม่ประสบ ผลสำเร็จเท่าที่ควรเห็นได้จากผลการสอบสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน (LCT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 มีคะแนนเฉลี่ยของผลคะแนนในระดับชั้น ร้อยละ 33.02 นักเรียนมีคะแนนน้อย คือ การคิดวิเคราะห์ในวิชาภาษาไทย จึงสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้ครูขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างแท้จริง ขาดสื่อการเรียน การสอนที่หลากหลาย และน่าสนใจ ทำให้นักเรียนไม่สนใจการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ ไม่กระตือรือร้นในการเรียน การคิดวิเคราะห์ และในฐานะที่เป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 จึงมีความพยายามที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อส่งต่อนักเรียนให้กับ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป จึงศึกษาแสวงหารูปแบบ และเครื่องมือที่จะนำมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จนสนใจ ในเรื่องแบบฝึก และผังกราฟิกที่จะนำมาใช้เป็นเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เป็นวิชาที่จำเป็นต้องฝึกฝนเพราะเป็นวิชาทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอ่านจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนจนให้เกิดความชำนาญ แบบฝึกจึงได้รับความนิยมนำมาใช้ในการฝึก และพัฒนาทักษะของผู้เรียนในการอ่านภาษาไทย และการคิดวิเคราะห์

โดย สมศักดิ์ ลินธุระเวช (2540, หน้า 40) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นการจัดประสบการณ์ฝึกหัดเพื่อให้ นักเรียน ศึกษา และเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องหลากหลาย และแปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร ตอยยีปี (2554, หน้า 32) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะ และความรู้ต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง

เทคนิคการใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคการพัฒนาทักษะการคิดที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิด ซึ่งได้มีการคิดค้นรูปแบบผังกราฟิกอย่างหลากหลาย ครูสามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือพัฒนาเป็นกิจกรรม และในปัจจุบันนักการศึกษาทั่วโลกได้ให้ความสนใจการคิดด้วยภาพในรูปของผังกราฟิกหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าแผนภาพความคิด ซึ่งรวมระหว่างรูปธรรม และนามธรรมเข้าด้วยกัน (ทองสุข รวยสูงเนิน, 2552, หน้า 61) สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 253) กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิด ประกอบด้วย ข้อคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้ หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้นและจดจำได้นาน

จากเหตุผล และความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ภาษาไทย จึงได้เลือกใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการอ่าน และเขียนผังกราฟิก ตามหลักการใช้ภาษาไทย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น และสามารถนำทักษะการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิค ผังกราฟิก
2. เพื่อศึกษาเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วย แบบฝึกทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกวิชาภาษาไทยมีคะแนนความสามารถในการอ่านคิด วิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 190 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 2 จำนวนนักเรียน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

2. ตัวแปรในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ และเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์

2.2.2 เจตคติของผู้เรียนต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยที่ 4 เรื่อง อ่านง่ายได้ความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน และแบบฝึกทักษะ จำนวน 4 เล่ม ใช้เวลาเรียน 12 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิด วิเคราะห์ก่อนเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง และทดสอบวัดหลังเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง เนื้อหาสำหรับการจัดการเรียนรู้มีทั้งหมด 4 เรื่อง ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 นิทาน

ชุดที่ 2 บทร้อยกรอง

- ชุดที่ 3 เพลง
- ชุดที่ 4 ข่าว และเหตุการณ์
- 4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
- ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำเสนอกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น มีลักษณะเป็นบทอ่าน จำนวน 4 ชุด ชุดละ 3 ชั่วโมง โดยนำไปใช้ร่วมกับผังกราฟิกเพื่อฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้น และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 นิทาน
- ชุดที่ 2 บทร้อยกรอง
- ชุดที่ 3 เพลง
- ชุดที่ 4 ข่าวและเหตุการณ์

2. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า โดยผู้วิจัย นำชุดแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์มาใช้รวมในชั้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของแผน

3. ผังกราฟิก หมายถึง แผนผังหรือแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ของเรื่องใด เรื่องหนึ่ง อย่างมีระบบ และเป็นลำดับขั้น โดยอาศัยคำหรือข้อความเป็นตัวเชื่อมให้เห็นความสัมพันธ์ของเรื่องนั้น ๆ เพื่อฝึกทักษะความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

4. ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การอธิบาย ความหมาย ตั้งคำถาม ระบุใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน

5. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

6. เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ และเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยวัดจากการวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. แบบประเมินเจตคติ หมายถึง เครื่องมือวัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดค่าเป็น 5 ระดับ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ ในวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. หลักการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียน
4. ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์
5. แบบฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์
6. ผังกราฟิก
7. แบบวัดเจตคติ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. วิสัยทัศน์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 4) ได้สรุปวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ
ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย
และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษา
ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนา
ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 4) ได้สรุปหลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 5) ได้สรุปจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ดังนี้

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6-7) ได้สรุปสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียน

เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับ และส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง และสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง และผู้อื่น

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง และสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 7) ได้สรุปคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้

5.1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์

5.2 ชื่อสัทย์สุจริต

5.3 มีวินัย

5.4 ใฝ่เรียนรู้

5.5 อยู่อย่างพอเพียง

5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.7 รักความเป็นไทย

5.8 มีจิตสาธารณะ

6. สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

6.1 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง ประกอบด้วย เนื้อหาดังต่อไปนี้

6.1.1 การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

6.1.2 การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและ รูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ข้อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

6.1.3 การฟัง การดู และการพูด การฟัง และดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

6.1.4 หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติ และกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาส และบุคคล แต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

6.1.5 วรรณคดี และวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้ และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

6.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจ และแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

7. ตัวชี้วัด

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจง และมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

7.1 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

7.2 ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เมื่อนักเรียนเรียนจบในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจะต้องบรรลุตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความเรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่วเข้าใจความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

3. เล่ารายละเอียด และบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถามรวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์ และพูดแนะนำหรือพูดเชิญชวน ให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4. สะกดคำ และเข้าใจความหมายของคำความแตกต่างของคำ และพยางค์หน้าทีของคำ ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

5. เข้าใจ และสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทรื่องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่นท้องถิ่นท้องจำบทอาขยาน และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวหลักสูตรได้มีการกำหนดครุห้สกำกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจ และให้สื่อสารตรงกันสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

ท 1.1 ป. 2/ 2 ท หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 หมายถึง สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 1

ป. 2/ 2 หมายถึง ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ข้อที่ 2

ตารางที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 2	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	การอ่านออกเสียง และการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วย คำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. 1 ไม่น้อยกว่า 800 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา และไม่ตรงตาม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		มาตรา
		- คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ, คำที่มีอักษรนำ
		- คำที่มีตัวการันต์, คำที่มี รร
		- คำที่มีพยัญชนะ และสระที่ไม่ออกเสียง
3.	ตั้งคำถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - นิทาน เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลง และบทร้อยกรองง่าย ๆ
4.	ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน	- รวบรวมจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
5.	แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	- ข่าว และเหตุการณ์ประจำวัน
6.	อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอเรื่องที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจ และเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
7.	อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่ง หรือข้อเสนอแนะ	การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่ง หรือข้อเสนอแนะ - การใช้สถานที่สาธารณะ - คำแนะนำการใช้เครื่องใช้ที่จำเป็นในบ้าน และในโรงเรียน
8.	มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ

หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รู้จักใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย สามารถบันทึกความรู้ และข้อมูลข่าวสารจากการค้นคว้า เห็นคุณค่าความสำคัญของภาษาไทย และวัฒนธรรม การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีความชื่นชม และเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ และภูมิใจในภาษาประจำชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นไทยร่วมกันอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมทางภาษา สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. พันธกิจ

2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

2.2 จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาไทย

2.4 จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3. ขอบเขตการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่

1-3

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่านจากหนังสือ ตำราเรียน เอกสาร และสื่อต่าง ๆ เพื่อหา และหรือเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ความสุนทรีย์แล้วนำเนื้อหาสาระที่อ่านมาคิดวิเคราะห์ นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหาในเรื่องราวต่าง ๆ และถ่ายทอดความคิดเห็นนั้น ด้วยการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผล และลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

3.1 สามารถอ่าน และหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย

3.2 สามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเรื่องที่อ่าน

3.3 สามารถเปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ

ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม

3.4 สามารถถ่ายทอดความคิดเห็นความรู้สึกจากเรื่องที่อ่าน โดยการเขียน

4. มาตรฐาน และตัวชี้วัดวิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 2 มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระแกนกลางของสาระที่ 1 การอ่านวิชาภาษาไทย

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่น
ท 1.1	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียง และการบอก ความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วย คำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. 1 ไม่น้อยกว่า 800 คำ รวมทั้งคำ ที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย - คำที่มีรูปวรรณยุกต์ และไม่มี รูปวรรณยุกต์	การละเล่นของ เด็กไทย ในท้องถิ่น
	2. อธิบายความหมายของ คำ และข้อความที่อ่าน	- คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา และไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะ และสระที่ ไม่ออกเสียง	
	3. ตั้งคำถาม และตอบ คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น	- นิทานพื้นบ้าน ของท้องถิ่น
	4. ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่อง ที่อ่าน	- นิทาน - เรื่องเล่าสั้น ๆ - บทเพลง และบทร้อยกรองง่าย ๆ	- บทเพลงร้อง เล่นในท้องถิ่น
	5. แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน	- เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น - ข่าว และเหตุการณ์ประจำวัน	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่น
	6. อ่านหนังสือ ตามความสนใจ อย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอเรื่องที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจ และเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครู และนักเรียน กำหนดร่วมกัน	
	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่ง หรือข้อแนะนำ	การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ - การใช้สถานที่สาธารณะ - คำแนะนำการใช้เครื่องใช้ ที่จำเป็นในบ้าน และในโรงเรียน	
	8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่ยังอ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้า ไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่	

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมิตรสัมพันธ์วิทยา มีจุดมุ่งหมาย
ในการพัฒนาศักยภาพของสมรรถนะที่สำคัญให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรแกนกลาง
ในเรื่องการพัฒนาการอ่าน และทักษะการคิดวิเคราะห์ได้กำหนดไว้ได้สอดคล้องตามหลักสูตร
แกนกลาง พุทธศักราช 2551

หลักการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียน

ความสำคัญของภาษาไทย

คณาจารย์สมานมิตร (2547, หน้า 17) ได้สรุปความสำคัญของภาษาไทย ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติให้มีความเข้าใจตรงกัน ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน

2. ช่วยให้เกิดความรักในวัฒนธรรมของตนเอง ควรรักษาสืบทอดต่อไป และการสอน ภาษาไทยต่อคนไทยทำให้เกิดความรู้สึกว่าภาษาของตนต้องหวงแหน ทำให้เกิดความสามัคคี ของคนในชาติ

3. การสอนภาษาไทย ช่วยในด้านความเจริญงอกงามของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ มีความเจริญงอกงามในด้านจิตใจอีกด้วย สามารถนำไปใช้ศึกษาวิชาในแขนงต่าง ๆ เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการอื่น ๆ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ เช่น นักเขียน นักแปล นักหนังสือพิมพ์ ครูสอนภาษาไทย นักการเมือง เป็นต้น

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2547, หน้า 8-10) ได้สรุปความสำคัญของภาษาไทย ดังนี้

1. ภาษาไทยเป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นชาติไทย
2. ภาษาไทยเป็นเครื่องสื่อสารสำหรับคนไทย
3. ภาษาไทยเกิดจากการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ของคนไทย
4. ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม
5. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือแสดงความเจริญรุ่งเรืองของชาติไทย
6. ภาษาไทยเป็นวิทยาศาสตร์ เพราะการเรียนรู้ภาษาไทยต้องอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ คือ การฟัง การสังเกตหน่วยเสียง ระบบเสียง และโครงสร้างของระบบเสียงแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

7. ภาษาไทยเป็นศิลปะ เพราะเป็นการแต่งคำเพื่อให้เกิดความไพเราะเพื่อใช้ในวรรณคดี การเปลี่ยนแปลงอักษร เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของกวี เพื่อเร้าใจผู้อ่านให้เกิดอารมณ์ร่วม หรือคล้อยตาม เกิดความรู้สึกรู้สึกหรือเกิดความสะเทือนใจเหล่านี้ล้วนเป็นศิลปะของภาษาไทยทั้งสิ้น

8. ภาษาไทยมีความหมาย เพราะความหมายในภาษามีอยู่ 3 อย่าง คือ ความหมายที่แทน รูปธรรม ความหมายที่แทนนามธรรม และความหมายของคำที่มีบริบทหรือตำแหน่งตัวบังคับ

9. สังคมไทยเป็นตัวกำหนดภาษาไทย เพราะภาษาถูกกำหนดขึ้นตามความเหมาะสม และความต้องการของคนในชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 37) ได้สรุปความสำคัญของการเรียนภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบ กิจกรรม การงาน และ ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์

วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็น สื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่า ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

นาวิณี หล้าประเสริฐ (2553, หน้า 25) ได้สรุปความสำคัญของภาษาไทย ดังนี้

1. ช่วยสื่อความคิด และสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของสังคม
2. แสดงลักษณะเฉพาะของบุคคล เช่น ลักษณะนิสัย ความคิด และสติปัญญา
3. ช่วยให้มนุษย์พัฒนาจากการแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน
4. ช่วยกำหนดอนาคตจากการวางแผนงานต่าง ๆ ล่วงหน้า
5. เป็นเครื่องมือถ่ายทอด และบันทึกวัฒนธรรม เช่น เพลงพื้นบ้าน
6. ช่วยจรรโลงใจจากความงมงาย และความสละสลวยของภาษา

สรุปว่า ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทย จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจ ศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา และฝึกฝนให้เกิดทักษะการฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ และความจรรโลงใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

จุดประสงค์ของการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียน

คณาจารย์สมานมิตร (2547, หน้า 23) ได้สรุปจุดประสงค์ของการสอนภาษาไทยสำหรับ นักเรียน ดังนี้

1. เพื่อให้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของ ประชาชาติ และเป็นปัจจัยทะนุบำรุงความสามัคคีของประเทศชาติ
2. เพื่อให้เข้าใจว่า การใช้ภาษาได้ดีเป็นการช่วยให้เกิดความร่วมมือของคนในชาติ นำมาซึ่งความสมัครสมานกัน และทำให้สามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ได้ โดยมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยได้โดยรู้ที่เหมาะที่ควรตามวัย และศักยภาพของนักเรียน เพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาวิชาต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิต
4. เพื่อให้มีความใคร่รู้ใคร่เรียน พอใจที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านและการฟัง
5. เพื่อให้สามารถคิดค้นปัญหาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ฟัง ได้อ่าน โดยใช้วิจารณ์ญาณ คือ พยายามขบปัญหาเหล่านั้น เมื่อเกิดปัญหามีความคิดแจ่มแจ้งขึ้นเป็นลำดับ และนำผลจากการคิดค้น ที่ถูกต้องไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

6. เพื่อให้สามารถพิจารณาหนังสือ งานเขียน งานประพันธ์ที่ได้อ่าน ให้แลเห็น ทั้งส่วนดี และส่วนบกพร่อง

7. ให้เห็นคุณค่าของวรรณคดี และเห็นความสำคัญของงานประพันธ์กับการใช้ภาษาไทย ว่าเป็นสิ่งสำคัญในวัฒนธรรมของชาติ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547, หน้า 167) ได้สรุปจุดประสงค์ของการเรียนการสอน ภาษาไทยไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมุ่งสร้างสติปัญญา และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย และการคิดอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างสร้างสรรค์ และการคิด อย่างมีวิจารณญาณช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดระดับสูง ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร อย่างถูกต้อง เหมาะสมมีการคิดแบบองค์รวมก่อนการพูดเพื่อการสื่อสาร สามารถคิดอย่างสร้างสรรค์ ด้วยตนเอง เพื่อสังคม และประเทศชาติ นอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียนให้เห็น คุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเกิดความสงบสุขในสังคม ตลอดไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 81) ได้สรุปจุดประสงค์ของ การสอนภาษาไทย ดังนี้

1. เพื่อนำภาษาที่ได้เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผล
3. เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาให้ใช้ภาษา ได้ดียิ่งขึ้นเพราะความรู้ที่ได้เรียนรู้ไว้ในชั้นหนึ่ง ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนในชั้นสูงขึ้นไป

เสมอ

4. เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาให้เข้าใจภาษาของสื่อสารมวลชนซึ่งมีอิทธิพล ต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทั่วไปรวมทั้งนักเรียนนักศึกษา

สรุปว่า การสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนเป็นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อการดำรงชีวิต และการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ซึ่งมีความสำคัญมากกับนักเรียนทุกระดับชั้น

หลักการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียน

คณาจารย์สมานมิตร (2547, หน้า 62) ได้สรุปหลักการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียน ดังนี้

1. ผู้สอนต้องศึกษาหาความรู้เรื่องหลักภาษาให้แม่นยำทันสมัยอยู่เสมอ
2. เตรียมตัวอย่าง สื่อนวัตกรรม และข้อสอบให้พร้อมเสมอ
3. ตัวอย่างประกอบการสอนควรนำมาจากสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็นอยู่เสมอ เช่น หนังสือพิมพ์

สื่อต่าง ๆ เป็นต้น

4. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรวบรวมคำ วลี ประโยค หรือสิ่งที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนหรือสื่อที่เกิดจากสื่อสารมวลชน หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เนื้อหาจากสื่อที่ช่วยกันรวบรวมว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ควรแก้ไขอย่างไร

6. ให้นักเรียนค้นคว้า รวบรวมเนื้อหาจากพจนานุกรม หนังสือเรียน หนังสือหรือสื่ออื่น ๆ ด้วยตนเองหรือจากบทประพันธ์ของนักเขียนที่มีชื่อเสียงเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

7. จัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนหลักภาษา เช่น การแข่งขัน การจัดสถานการณ์ ตัวอย่าง เป็นต้น

8. การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น บัตรคำ รูปภาพ แถบคำ แผนภูมิ เป็นต้น เพื่อช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

9. ฝึกนักเรียนให้เป็นคนช่างสังเกต และมีเหตุผล การแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของนักเรียน โดยครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในภาษาไทยเช่นกัน

10. ฝึกทักษะนักเรียนให้นำหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องมาตัดสินความผิดพลาด รู้จักสรุปหลักการที่นำมาใช้พิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษาหลังจากรวบรวมข้อมูลทางภาษาได้มากพอ และผู้สอนจะต้องเสนอแนะความรู้ที่ถูกต้องให้นักเรียนเข้าใจด้วย

11. ผู้สอนต้องสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวครู และต่อวิชาภาษาไทย โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของหลักภาษาไทยกับชีวิตประจำวันว่า มีความเกี่ยวข้องกันอย่างไรเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547, หน้า 86) ได้สรุปหลักการสอนภาษาไทย ดังนี้

1. ฝึกทักษะการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียนให้ถูกต้องคล่องแคล่ว โดยการฝึกทักษะแต่ละอย่างให้แม่นยำ แล้วจึงฝึกทั้งสี่ให้สัมพันธ์กัน และส่งเสริมการคิด ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์

2. ฝึกทักษะทางภาษาซ้ำ ๆ และบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ และหมั่นฝึกฝนทบทวนอยู่เสมอ ผู้สอนต้องส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง

3. ฝึกให้นักเรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาควบคู่ไปกับการใช้ภาษา และให้รู้จักวัฒนธรรมทางภาษา

4. ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ และทักษะที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน และใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ

5. ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย โดยสอนให้เห็นคุณค่า และตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ทั้งในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสาร และในด้านการอนุรักษ์

มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ

6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความจรรโลงใจโดยใช้ธรรมชาติบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองที่เหมาะสมกับวัย และระดับชั้นมาเป็นสื่อในการสอน

7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และเฝ้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

8. สอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ เช่น การมีระเบียบวินัย ความขยัน อดทน ความรับผิดชอบ ฯลฯ

9. ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต จดจำ และจดบันทึกสิ่งต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษา ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

10. นำภาษาที่ใช้ในสังคมแวดล้อมมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียน และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

สรุปว่า การสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษาอย่างแท้จริง และฝึกทักษะการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป

ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์

ความหมายและทฤษฎีหลักการของการคิดวิเคราะห์

1. ความหมายของการคิดวิเคราะห์

Bloom (1961, pp. 201-207) ทักษะการคิด ประกอบด้วย ทักษะ 3 ประการ การคิดวิเคราะห์ความสำคัญของเนื้อหาสิ่งต่าง ๆ (Analysis of element) เป็นความสามารถแยกแยะว่าสิ่งใดจำเป็น สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุด ประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ชนิดเป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งนั้น เหตุการณ์นั้นจัดเป็นชนิดใดลักษณะใด เพราะเหตุใด

1.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เป็นการค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่น จุดอ่อน จุดด้อยของสิ่งต่าง ๆ

1.3 วิเคราะห์เสถียร เป็นการที่ค้นหาสิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้นอยู่ เช่น เรื่องนี้มีข้อคิดอะไร ผู้เขียนมีความเชื่ออย่างไรแฝงอยู่ มีจุดประสงค์คืออะไร

2. คิดวิเคราะห์สัมพันธ์ (Analysis of rerationship) เป็นการหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน สัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร มากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้ง

2.1 การวิเคราะห์ ชนิดความสัมพันธ์ มุ่งคิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใดสอดคล้องกัน หรือไม่สอดคล้องกัน สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกัน หรือสิ่งใดไม่สมเหตุสมผล

2.2 วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ เช่น สิ่งใดเกี่ยวข้องมากที่สุด เกี่ยวข้องน้อยที่สุด การเรียงลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์

2.3 วิเคราะห์จุดประสงค์ และวิธีการ เช่น การกระทำแบบนี้เพื่ออะไร การทำบุญ ตักบาตร (สุขใจ) เมื่อทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างไร การออกกำลังกายทุกวัน (แข็งแรง) ทำอย่างนี้ มีความหมายอะไร มีจุดมุ่งหมายอะไร

2.4 วิเคราะห์สาเหตุและผล เช่น สิ่งใดเป็นเหตุของเรื่องนี้ หากไม่ทำอย่างนี้ผลจะเป็นอย่างไร ข้อความใดเป็นเหตุ เป็นผลแก่กันหรือขัดแย้งกัน

2.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย เช่น บินเร็วเหมือนนก ซ้อนคู่ส้อม ตะปู จะคู่กับอะไร ข้าวอยู่ในนา ปลาอยู่ในน้ำ

3. การวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of organization principle) หมายถึง การค้นคว้า โครงสร้าง ระบบ เรื่องราว สิ่งของ และการดำเนินงานต่าง ๆ ว่า สิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ในสภาพ เช่นนั้นเนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นแกนหลัก มีเทคนิคหรือคติใดให้ยึดถือ มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง ความคิดเช่นนี้ถือว่า มีความสำคัญที่สุด การที่จะวิเคราะห์วิธีนี้ได้ดีต้องมีความรู้ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อนเพราะจะทำให้สรุปเป็นหลักการได้ ประกอบด้วย

3.1 วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ เช่น การทำวิจัย กระบวนการทำงานอย่างไร สิ่งนี้บอกความคิดหรือเจตนาอย่างไร หลักการในการสอนของครู ควรเป็นอย่างไร

3.2 วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ แล้วสรุป เป็นคำตอบหลักการได้ เช่น หลักการเรื่องนี้มีว่าอย่างไร หลักการในการสอนของครูควรเป็น อย่างไร

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551, หน้า 5) ให้ความหมายของการคิด วิเคราะห์ว่า เป็นการระบุเรื่องหรือปัญหา การจำแนกแยกแยะ การเปรียบเทียบข้อมูล เพื่อจัดกลุ่ม อย่างเป็นระบบระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล หรือหา ข้อมูลเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อการตัดสินใจ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, หน้า 53-54) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ว่าเป็น ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นวัตถุ เรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้ องค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องนั้น ๆ สามารถอธิบายตีความสิ่งที่เห็นทั้งที่อาจ

แฝงซ่อนอยู่ในสิ่งต่าง ๆ หรือปรากฏได้อย่างชัดเจน รวมทั้งหาความสัมพันธ์ และความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ ว่าเกี่ยวพันกันอย่างไร อะไรเป็นสาเหตุ ส่งผลต่อกันอย่างไร อาศัยหลักการใดจนได้ความคิดเพื่อนำไปสู่การสรุปการประยุกต์ใช้ ทำนายหรือคาดการณ์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ฉันท ชาติทอง (2554, หน้า 40) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ว่า ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นวัตถุสิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

สรุป ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การอธิบายความหมาย ตั้งคำถาม ระบุใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน เป็นวัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยของสถานการณ์หรือเนื้อหาว่า ประกอบด้วย อะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไร โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ ความสำคัญเป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่มีอยู่นั้น อะไรสำคัญ อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล วิเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นการหาความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องว่าแต่ละเหตุการณ์มีอะไรที่เกี่ยวข้องกัน และวิเคราะห์หลักการเป็นความสามารถที่เข้าใจว่าเรื่องนั้นยึดหลักการหรือปรัชญาใดวิธีการหลักการใดสื่อสารสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะคิดวิเคราะห์

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (ทิสนา เขมมณี, 2545, หน้า 13-14) อธิบายว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของคนมีลักษณะเดียวกันในช่วงอายุเท่ากัน และแตกต่างกันในช่วงอายุต่างกัน พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลพยายามปรับตัวให้อยู่ในภาวะสมดุลด้วยการใช้กระบวนการดูดซึม และกระบวนการปรับให้เหมาะสมจนเกิดการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการสัมผัสต่อมาจึงเกิดความคิดทางรูปธรรม และพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนเกิดความคิดเป็นนามธรรมซึ่งเป็นการพัฒนาต่อเนื่องตามลำดับขั้น

การเกิดพัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีของเพียเจต์เป็นผลเรื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมซึ่งบุคคลพยายามปรับตัว โดยใช้กระบวนการ 2 อย่าง คือ กระบวนการดูดซึม และกระบวนการปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการดูดซึม (Assimilation) เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่เด็กพบหรือปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมแล้วรับหรือดูดซึมภาพและเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าไว้ในความคิดของตน กระบวนการปรับให้เหมาะสม (Accommodation) เป็นกระบวนการปรับความรู้เดิมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่หรือสามารถปรับความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งใหม่ทำให้เด็กอยู่ในสภาวะสมดุลซึ่งสามารถทำให้คนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ (Adaptation) และเกิดโครงสร้างทางสติปัญญาที่เรียกว่า “Schema” ซึ่งบุคคลจะใช้ตีความหมายสิ่งที่รับรู้ต่าง ๆ

ประเวศ วะสี (2547 อ้างถึงใน ทิศนา เขมมณี, 2548) ได้กล่าวว่า ในการเรียนรู้ต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม เพราะคำถามเป็นเครื่องมือในการได้มาซึ่งความรู้ควรให้ผู้เรียนฝึกการถาม-ตอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระฉับในเรื่องที่ศึกษารวมทั้งได้ฝึกการใช้เหตุผลการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ฝึกค้นหาคำตอบจากเรื่องที่เรียน

สรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถที่เกิดจากฝึกฝนการปฏิบัติซ้ำ ๆ ผ่านการอ่านการจับประเด็นสำคัญ การตั้งคำถาม การตอบคำถาม

ลักษณะของการคิดวิเคราะห์

เสถียร โตรัตน์ (2546) กล่าวถึงลักษณะของการคิดวิเคราะห์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ คือ ทักษะในการจัดระบบข้อมูล ความเชื่อถือได้ของข้อมูล และการใช้ทักษะเหล่านั้นอย่างมีปัญญาเพื่อนำพฤติกรรม ดังนั้น การคิดวิเคราะห์จึงมีลักษณะต่อไปนี้

1. การคิดวิเคราะห์จะไม่เป็นเพียงการรู้หรือการจำข้อมูลเพียงอย่างเดียว เพราะการคิดวิเคราะห์จะเป็นการแสวงหาข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้
2. การคิดวิเคราะห์ไม่เพียงแต่การมีทักษะเท่านั้น แต่การคิดวิเคราะห์จะต้องเกี่ยวกับการใช้ทักษะอย่างต่อเนื่อง
3. การคิดวิเคราะห์ไม่เพียงแต่การฝึกทักษะอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะที่จะต้องคำนึงถึงผลที่ยอมรับได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549) กล่าวถึง ลักษณะของการคิดวิเคราะห์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นการคิดวิเคราะห์แตกต่างกันไปตามทฤษฎี การเรียนรู้ โดยทั่วไปสามารถแยกแยะ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การสังเกต จากการสังเกตข้อมูลมาก ๆ สามารถสร้างเป็นข้อเท็จจริงได้
2. ข้อเท็จจริง จากการรวบรวมข้อเท็จจริง และการเชื่อมโยงข้อเท็จจริงบางอย่างที่ขาดหายไป สามารถทำให้มีการตีความได้
3. การตีความ เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของการอ้างอิง จึงทำให้เกิดการตั้งข้อสงสัยเบื้องต้น
4. การตั้งข้อสงสัยเบื้องต้น ทำให้สามารถมีความคิดเห็น
5. ความคิดเห็น เป็นการแสดงความคิดจะต้องมีหลัก และเหตุผลเพื่อพัฒนาข้อวิเคราะห์ นอกจากนั้น เป็นกระบวนการที่อาศัยองค์ประกอบเบื้องต้นทุกอย่างร่วมกัน โดยทั่วไปนักเรียนจะไม่เห็นความแตกต่างระหว่างการสังเกต และข้อเท็จจริง หากนักเรียนเข้าใจถึงความแตกต่างก็จะทำให้นักเรียนเริ่มพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้

สุวิทย์ มูลคำ (2548) ได้จำแนกลักษณะของการคิดวิเคราะห์ไว้เป็น 3 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการแยกแยะค้นหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืชหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ตัวอย่างคำถาม เช่น อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการระบาดไข้หวัดนกในประเทศไทย

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดยระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลหรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างคำถาม เช่น การพัฒนาประเทศกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ส่วนสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ว่า สัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด ตัวอย่างคำถาม เช่น หลักการสำคัญของศาสนาพุทธ ได้แก่ อะไรจะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์นั้นจะต้องกำหนดสิ่งที่จะต้องวิเคราะห์ กำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการจะวิเคราะห์แล้วจึงวิเคราะห์อย่างมีหลักเกณฑ์ โดยใช้วิธีการพิจารณาแยกแยะเทคนิค วิธีการในการวิเคราะห์เพื่อรวบรวมประเด็นสำคัญหาคำตอบให้กับคำถาม โดยมีลักษณะของการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์ความสำคัญ และวิเคราะห์หลักการของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ การเชื่อมโยงข้อมูล ตรวจสอบแนวคิดสำคัญ และความเป็นเหตุเป็นผลแล้วนำมาหาความสัมพันธ์ และข้อขัดแย้งในแต่ละสถานการณ์ได้

3.2 การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ ได้แก่ การจำแนกแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง และสมมติฐานแล้วนำมาสรุปความได้

3.3 การคิดวิเคราะห์หลักการ ได้แก่ การวิเคราะห์รูปแบบ โครงสร้าง เทคนิค วิธีการ และการเชื่อมโยงความคิดรวบยอด โดยสามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง และทัศนคติของผู้เขียนได้

ไพรินทร์ เหมบุตร (2549) กล่าวถึงลักษณะของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. การมีความเข้าใจ และให้เหตุผลแก่สิ่งที่ต้องการวิเคราะห์เพื่อแปลความสิ่งนั้นซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และค่านิยม

2. การตีความ ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่จะวิเคราะห์

3. การช่างสังเกต ช่างถาม ขอบเขตของคำถาม ยึดหลัก 5 W 1 H คือ ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) อย่างไร (How) เพราะเหตุใด (Why)

4. ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ใช้คำถามค้นหาคำตอบ หาสาเหตุ หากการเชื่อมโยงส่งผลกระทบ วิธีการ ขั้นตอน แนวทางแก้ปัญหา คาดการณ์ข้างหน้าในอนาคต

แบบฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 151) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบ และพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนด้วยตนเองได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, หน้า 130) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง สื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, หน้า 176) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง สื่อ/ นวัตกรรมการเรียนการสอนประเภทหนึ่งสำหรับผู้เรียนประกอบ การเรียนรู้ฝึกปฏิบัติเนื่องจากการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาแล้ว เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะด้านใดด้านหนึ่งเพิ่มขึ้น

สรุปว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อหรือนวัตกรรมที่ครูผู้สอนพัฒนาขึ้นเพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะตามเนื้อหาในบทเรียนมากขึ้น และช่วยให้เกิดทักษะที่เกิดจากการฝึกซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ

ประโยชน์และข้อดีของแบบฝึกทักษะ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 152) ได้สรุปประโยชน์ และข้อดีของแบบฝึกทักษะไว้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู ช่วยให้ผู้มองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในทางจิตใจมากขึ้น ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทนเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในเวลาเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, หน้า 130) ได้สรุปประโยชน์ และข้อดีของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุด

ตามความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
5. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
6. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ
8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าวได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหาฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, หน้า 176) ได้สรุปประโยชน์ และข้อดีของแบบฝึกทักษะไว้ว่า การที่ครูจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั้น นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแล้ว ควรสร้างแบบฝึกหรือแบบฝึกหัดเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้ฝึกต่อจนเกิดความชำนาญ โดยเฉพาะในวิชาทักษะเพราะการทำสิ่งใดก็ตาม ถ้าต้องการให้เกิดความชำนาญก็ต้องทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ ให้บ่อยครั้งจนเกิดเป็นความรู้ที่คงทน สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ซึ่งแบบฝึกทักษะที่มีขั้นตอนการสร้างที่เหมาะสมจะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ดังนี้

1. ใช้เป็นแบบฝึกหัดทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว
2. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนจบแต่ละครั้ง
3. เป็นส่วนที่ช่วยเสริมสร้างทักษะด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียน
4. การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกทักษะช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่น และจุดด้อยของผู้เรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบหรือพัฒนาในส่วนที่เด่นได้ทันที่
5. แบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่อยู่ในหนังสือเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่
6. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยจะช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการเตรียมสื่อ และผู้เรียนสะดวกในการฝึก ไม่ต้องเสียเวลาในการออกแบบฝึกจากตำรา
7. ฝึกช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเอง
8. ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้นเพราะแบบฝึกช่วยทบทวนบทเรียน ทำให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญในเนื้อหาที่ยังขึ้น
9. ฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน สามารถทำงานตามลำพังได้
10. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง สามารถประเมินผลงานของตนเองได้
11. เป็นเครื่องมือประเมินผลการสอนของครู ทำให้รู้ข้อบกพร่องในการสอน และปรับปรุงได้ตรงประเด็น

12. แบบฝึกช่วยเร็ว และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนทำให้อายากเรียน
13. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะตรงจุดที่ต้องการฝึกได้เต็มที่
14. นักเรียนได้ฝึกทักษะจากแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้น ซึ่งตรงกับเนื้อหาที่ครูสอน
15. ใช้เป็นเครื่องมือการวัดผลประเมินผลเป็นรายบุคคลได้
16. ช่วยเสริมทักษะในการใช้ภาษา การอ่าน การเขียนได้คงทน
17. ช่วยสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล หากแบบฝึกนั้นเหมาะสมกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน
18. ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
19. ช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการสอน

สรุปว่า แบบฝึกทักษะ คือ สื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นมีลักษณะเป็นบทอ่านจำนวน 4 ชุด ชุดละ 3 ชั่วโมง โดยนำไปใช้ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้น และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง พัฒนาทักษะโดยการฝึกซ้ำ ๆ บ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ และนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, หน้า 178-179) ได้นำเสนอทฤษฎี และหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connected theory) ของธอร์นไคด์ (Thorndike) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของผู้เรียนในแต่ละชั้น โดยอาศัยกฎการเรียนรู้ 3 กฎ คือ

1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) กฎแห่งความพร้อมนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนทางด้านร่างกาย และจิตใจ ถ้าร่างกาย และจิตใจเกิดความพร้อมแล้ว เมื่อได้กระทำย่อมเกิดความพึงพอใจในการเรียน

1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law exercise) กฎแห่งการฝึกหัดหรือฝึกฝน คือ การให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะมาก ๆ จนทำให้เกิดความชำนาญอย่างคงทนถาวร การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะจึงช่วยทำให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

1.3 กฎแห่งผล (Law of effect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วว่า ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากเรียนรู้อีกต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พอใจก็ไม่อยากเรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น แบบฝึกที่สร้างขึ้นต้องมีเนื้อเรื่องเป็นที่น่าพอใจของผู้เรียน ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย และสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียน และการประเมินผลควรกระทำอย่างรวดเร็วหลังจากที่นักเรียนทำเสร็จแล้ว

2. ทฤษฎีฝึกสมอง (Mental discipline) เป็นทฤษฎีการถ่ายโยงที่เน้นการฝึกสมอง โดยมีความเชื่อว่า การฝึกสมองให้ผู้เรียนจดจำ ฝึกคิดหาเหตุผล โดยสอนให้เข้าใจ และฝึกฝนมาก ๆ จนเกิดเป็นทักษะ และการคงทนในการเรียนรู้ หลังจากนั้นก็สามารถถ่ายโยงไปใช้ได้ตลอด โดยอัตโนมัติซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเฉลียวฉลาด สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement theory) ของ สกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งเชื่อว่า การเรียนเป็นกิริยาสะท้อนหลังจากเกิดกระบวนการของสิ่งเร้า และการตอบสนองซึ่งอาจเป็นการเสริมแรงแบบอุปนัย คือ ได้รับความพอใจที่มีความหวังหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนนั้น เด็กย่อมต้องการทราบทักษะของตนเองว่าเป็นที่พอใจหรือไม่ การเสริมแรงเป็นสิ่งสำคัญ ครูต้องให้การเสริมแรงเป็นระยะ ในขณะที่เด็กกำลังทำแบบฝึก อาจเป็นการพยักหน้าแสดงความพอใจ การยิ้ม หรือการชมเชยด้วยวาจาบ้างเป็นครั้งคราว ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

4. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation) แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียน ครูผู้สอนจะต้องสร้างสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจหรืออยากรู้ จึงจำเป็นต้องอาศัยแรงจูงใจภายนอก และภายใน เพื่อให้นักเรียนเกิดความศรัทธาในการเรียน การร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนต่อไป

สรุปว่า ทฤษฎี และหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะเป็นการกระตุ้น และเสริมแรงช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น และมีความสุขในการทำแบบฝึกทักษะ โดยครูเป็นผู้ มีส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุขที่ได้ทำแบบฝึกทักษะ ดังนั้น การสร้างแบบฝึกจึงต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ โดยยึดหลักทฤษฎีดังกล่าว

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 148-149) ได้สรุปลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า ต้องมีจุดประสงค์ชัดเจน สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มการเรียนรู้ เนื้อหาต้องถูกต้องตามหลักวิชา ใช้ภาษาเหมาะสม มีคำอธิบาย และคำสั่งที่ชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติตาม สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีคำถาม และกิจกรรมที่ทำทาส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา มีกลยุทธ์การนำเสนอ และการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

จริยาภรณ์ รุจิโมระ (2548, หน้า 148) ได้สรุปลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า ควรกำหนดนิยามของแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ แจกแจงทักษะใหญ่ออกเป็นทักษะย่อยโดยละเอียด นักเรียนจะต้องฝึกทักษะในขั้นย่อย ๆ เหล่านี้ที่ละขั้นจนเกิดทักษะแล้ว จึงฝึกทักษะที่ยากขึ้น ให้นักเรียนฝึกทักษะที่แจกแจงเป็นทักษะย่อยแล้วหลายครั้งจนเกิด

ความชำนาญ เน้นการฝึกซ้ำ ๆ มีการวัด และประเมินผลหรือสังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินว่าเด็กมีทักษะเกิดขึ้นแล้ว

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, หน้า 177) ได้สรุปลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ดังนี้

1. จะต้องเพิ่มความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียน ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. จะต้องเพิ่มความคล่องแคล่ว ว่องไวในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้เรียน
3. จะต้องช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ต่อเนื่องจากเรื่องที่เรียนมาแล้ว
4. จะต้องช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้น
5. จะต้องช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
6. จะต้องช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างยิ่งขึ้น

สรุปว่า แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถ และมีผลการเรียนดีขึ้นจากการใช้แบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ จากเนื้อหาในบทเรียนที่หลากหลาย และครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียนอย่างแท้จริง

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 150) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหา และความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบ
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ เช่น จะนำแบบฝึกทักษะไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. สร้างแบบทดสอบซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย ข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา
5. สร้างบัตรฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม
6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้แล้ว
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

8. นำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึกทักษะ และคุณภาพของแบบทดสอบ ทำการปรับปรุงแก้ไข และรวบรวมชุดจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

จริยาภรณ์ รุจิโมระ (2548, หน้า 149) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
  - 1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการสอน
  - 1.2 ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน
  - 1.3 ผลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
  - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ และกิจกรรม
3. พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึกทักษะ และเลือก เนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกทักษะนั้นว่าจะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็น โครงเรื่องไว้
4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะจากเอกสารตัวอย่าง
5. ออกแบบแบบฝึกทักษะแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ
6. ลงมือสร้างแบบฝึกทักษะในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้
7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. นำไปทดลองใช้ แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, หน้า 114) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับวัยของนักเรียนหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจ และท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกทักษะที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึกทักษะ
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
14. สามารถศึกษาด้วยตัวเองได้

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, หน้า 183-187) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. สำรวจเรื่องที่จะสร้างแบบฝึกทักษะ ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาว่า สาธการเรียนรู้เรื่องใดที่ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจหรือทักษะในการเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน เนื้อหาสาระที่ยาก เนื้อหาสาระเรียนรู้ใหม่ สาธการการเรียนรู้ที่ขาดเอกสารสำหรับให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าที่จะส่งผลต่อทักษะ ในการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพราะจะทำให้ผู้สร้างเข้าใจหลักการสร้างทฤษฎีจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ทำให้แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเป็นไปตามหลักการ ทฤษฎี ส่งผลให้แบบฝึกทักษะมีคุณภาพเป็นที่สนใจแก่ผู้เรียน มีคุณค่าสำหรับการเรียน

3. กำหนดประเภทของแบบฝึกทักษะเพราะผู้สร้างต้องคำนึงถึงเนื้อหา สาธการเรียนรู้ที่ฝึก ลักษณะแบบฝึก ผู้เรียนแต่ละระดับชั้น ระยะเวลาที่ใช้ ดังนั้น การเลือกประเภทของแบบฝึกทักษะที่เหมาะสม จะทำให้ผู้สร้างสามารถเลือก และสร้างได้ตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น

4. กำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการนำสาระหลักมาแตกเป็นสาระย่อย เพื่อฝึกตามความต้องการ โดยเรียงเนื้อหาสาระการฝึกตามความสำคัญ ตามความยากง่าย เพื่อให้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ฝึกมีความต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ได้ดี

5. เขียนเนื้อหาสาระการฝึกทักษะ เมื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ย่อยได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วต่อไปเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะจากหนังสือและแหล่งความรู้ต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้มีเนื้อหาสาระการฝึกที่มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย และมีความสมบูรณ์เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน ผู้สร้างแบบฝึกทักษะไม่ควรจะนำเนื้อหาสาระการฝึกหนังสือเพียงเล่มเดียวมาใช้เพราะจะทำให้ได้เนื้อหาการฝึกไม่ครอบคลุม การเรียบเรียงต้องใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายสำหรับผู้เรียน

6. การสร้างแบบฝึกทักษะและประเมินก่อนเรียน-หลังเรียน เป็นการนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้แต่ละแบบฝึกมาสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหาสาระการฝึก จุดประสงค์การเรียนรู้กับการวัดผลประเมินผล

7. กำหนดกิจกรรมการฝึก เป็นการนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้มากำหนดกิจกรรมการฝึกให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย สื่อเข้าใจตรงกัน กำหนดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะความรู้ต่อจากเรื่องที่ศึกษาตรงตามสาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดทักษะ และสร้างความเชื่อมโยงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8. จัดทำรูปเล่ม เป็นการนำส่วนต่าง ๆ มาจัดเรียงให้มีความต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนการใช้จริง เพื่อให้ผู้เรียนสะดวกต่อการใช้เรียนรู้ในเรื่องการฝึกทักษะนั้นต่อไป ซึ่งการจัดเรียงอาจตกแต่งให้สวยงาม มีภาพประกอบดึงดูดความสนใจ

9. ประเมินความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริงเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาทักษะแล้ว ควรนำแบบฝึกทักษะเสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำแบบฝึก ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล เพื่อประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ ภาษา ภาพประกอบ กิจกรรมการฝึก การวัดผลประเมินผล โดยยึดเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้น จึงเป็นที่ยอมรับว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม

10. หาประสิทธิภาพ แบบฝึกเมื่อประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว เพื่อให้เป็นสื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ควรนำไปทดลองใช้กับผู้เรียน เพื่อให้แน่ใจว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นจะต้องปรับปรุงให้สมบูรณ์ในส่วนใดบ้าง โดยดำเนินการหาประสิทธิภาพใน 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง การทดลองแบบกลุ่มเล็ก และการทดลองภาคสนาม เมื่อมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพแล้วจึงนำไปใช้จริงต่อไป

สรุปว่า การสร้างแบบฝึกทักษะเป็นขั้นตอนการพัฒนาสื่อ/ นวัตกรรมที่สำคัญมาก เพราะจะต้องศึกษา และผู้จัดทำจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสร้างแบบฝึกทักษะอย่างแท้จริง จึงจะทำให้แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ และนำไปพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างดี และส่งผลต่อผลการเรียนของนักเรียนในลำดับต่อไป

ผังกราฟิก

ความหมายของผังกราฟิก ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

Clarke (1990, p. 2 อ้างถึงใน วิมล ทองผิว, 2556, หน้า 25) กล่าวถึง ผังกราฟิกไว้ว่า ผังกราฟิกเป็นรูปแบบการสอนคิดที่ผู้สอนหรือผู้เรียนสร้างขึ้นเพื่อแสดงความคิด ความเข้าใจออกมาเป็นรูปธรรมว่ากำลังคิดอะไรจากการอ่านเนื้อหาวิชา

Rice (1994, p. 2 อ้างถึงใน อุไรวรรณ ฉลาดกิจ, 2553, หน้า 27) กล่าวถึงผังกราฟิกไว้ว่า ผังกราฟิกสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเองหรือผู้เรียนสร้างขึ้นเอง หรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสร้างโดยใช้คำหรือวลีสั้น ๆ เพื่อเข้าใจในเนื้อหาจากคำราที่เรียน

ชนาทิพย์ พรกุล (2554, หน้า 186) ได้ให้ความหมายของแผนภาพว่า หมายถึง การนำเสนอข้อมูลหรือเรื่องราวเป็นภาพ โดยใช้ความคิดจัดข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่ออำนวยความสะดวก การเข้าใจ การจดจำ และการนำออกมาใช้ ข้อมูลที่บันทึกในแผนภาพ แสดงความสัมพันธ์ ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลหลัก และข้อมูลรอง การเปรียบเทียบ ความเหมือน และความแตกต่าง ข้อมูลที่มีลำดับ ข้อมูลที่แสดงเหตุและผลกัน

พิมพ์นธ์ เฉชะคุปต์ (2545, หน้า 126) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผังกราฟิก คือ แบบของการสื่อสาร เพื่อนำเสนอข้อมูลหรือความรู้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบให้สะดวกต่อการเข้าใจ ผังกราฟิกเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากข้อมูลดิบหรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มาจัดกระทำข้อมูลที่ต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับแล้วสร้างเป็นแบบแผน จากนั้นจึงมีการเลือกแบบผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อมูลที่จัดกระทำตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นำเสนอต้องการ

ทิสนา เขมมณี (2555, หน้า 386) อธิบายว่า ผังกราฟิก เป็นแผนผังทางความคิดที่ประกอบด้วย ความคิดหรือข้อมูลสำคัญที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เห็นโครงสร้าง และเนื้อหาสาระนั้น ๆ ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปที่อธิบายเข้าใจง่าย จดจำง่าย ผังกราฟิก จึงเป็นรูปแบบของการแสดงออกของความคิดสามารถมองเห็น และอธิบายได้ อย่างเป็นระบบชัดเจน ประหยัดเวลา

สรุปจากความหมายของผังกราฟิก คือ วิธีการนำเสนอข้อมูลที่เกิดจากการสรุปความรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดสู่การถ่ายทอดเป็นแผนภาพที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลตามจุดประสงค์ของการนำเสนอของข้อมูลนั้นๆ

แบบวัดเจตคติ

ความหมายของเจตคติ นักจิตวิทยา และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเจตคติต่าง ๆ กันออกไป ดังนี้

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดภายใน เป็นกระบวนการทางด้านจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของคนในการเลือกกระทำ และเจตคติที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของคนในการเลือกกระทำ และเจตคติที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทั่วไป เช่น ความชอบ ความซาบซึ้ง ความศรัทธา การเห็นคุณค่า ค่านิยม ความพึงพอใจ ความนิยมชมชอบ ซึ่งเจตคติที่ดีจะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างความรู้กับการปฏิบัติเข้าด้วยกัน คือ ความรู้ประสบการณ์ ความรู้ที่ได้نبตต่อเจตคติที่ดีย่อมส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตาม วรรณิ โสมประยูร (2539, หน้า 77-78)

สุนันทา หมั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 44) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เจตคติ หมายถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่ง ถ้าเป็นเจตคติที่ดีก็หมายถึงความรู้สึกพอใจ เป็นความรู้สึกในทางบวก แต่ถ้าเป็นเจตคติในทางลบก็หมายถึง ความรู้สึกไม่ชอบความสนใจ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความรู้สึกชอบและต้องการ

จากความหมายของเจตคติข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติคือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งบุคคลนั้นอาจจะตอบสนองออกมาในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลางก็ได้

องค์ประกอบของเจตคติ

Dillon and Kumar (1985, p. 33) สรุปความหมายของเจตคติว่า แบ่งออกเป็น 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดแรกเชื่อว่า เจตคติ ประกอบด้วย องค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบ ด้านอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนอีกแนวคิดหนึ่งเชื่อว่า เจตคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านความพร้อมที่จะทำต่อสิ่งต่าง ๆ

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2553, หน้า 250) กล่าวถึง องค์ประกอบของเจตคติว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ การที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ นั้น จะต้องรับรู้สิ่งนั้น มาก่อนเสมอ ซึ่งเป็นความรู้ ความเชื่อ ในเชิงประเมินค่าว่าสิ่งนั้นมีคุณหรือโทษอย่างไร และเนื่องจากการรับรู้อาจผิดพลาดหรือบิดเบือนจากความเป็นจริง ก็จะทำให้บุคคลมีเจตคติที่ไม่ถูกต้องต่อสิ่ง นั้น ๆ ได้

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้น โดยอัตโนมัติ เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์หรือโทษ ต่อสิ่งนั้นแล้ว และองค์ประกอบด้านความรู้สึกจะสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการรับรู้เสมอ กล่าวคือ ถ้าบุคคลได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดในทางที่ไม่ดีก็จะไม่ชอบหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น ๆ ตามมา

3. องค์ประกอบด้านการมุ่งกระทำ เป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นภายหลังที่บุคคลมีความรู้ เชิงประมาณค่าเกี่ยวกับประโยชน์หรือโทษของสิ่งต่าง ๆ และเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อ สิ่งนั้น ๆ แล้ว การมุ่งกระทำที่จะเกิดขึ้นตามมานั้นมักจะสอดคล้องกับการรับรู้ และความรู้สึกต่อ สิ่งนั้น ๆ เสมอ

การวัดเจตคติ

การวัดเจตคตินับว่า มีความยุ่งยากอยู่พอสมควรเพราะเป็นการวัดในเรื่องของนามธรรม เป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่ง ไพศาล หวังพานิช (2533 อ้างถึงใน พิมพ์สิริ เจริญกิจ, 2554, หน้า 69) กล่าวถึง หลักการสำคัญในการวัดเจตคติ ดังนี้

1. ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดเจตคติ คือ

1.1 เจตคติของบุคคลจะมีลักษณะคงที่อยู่ช่วงเวลาหนึ่ง คือ ความรู้สึกนึกคิดของคนเราที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมิได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรอยู่ตลอดเวลาอย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งคงที่ ซึ่งเราสามารถวัดเจตคติได้

1.2 เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตให้เห็นได้โดยตรง การวัดจึงเป็นการวัดทางอ้อม โดยการวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

1.3 เจตคติ นอกจากแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุนหรือคัดค้านแล้ว ยังมีขนาดหรือปริมาณของความคิดของความรู้สึกนั้นด้วย ดังนั้น การวัดเจตคติ นอกจากจะทำให้ทราบทิศทางแล้ว ยังสามารถบอกระดับความมากน้อยหรือความเข้มของเจตคติได้ด้วย

2. การวัดเจตคติด้วยวิธีใดก็ตามจะต้องมีสิ่งประกอบ 3 ประการ คือ ตัวบุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ดังนั้น ในการวัดเจตคติต่อสิ่งใดก็ตามเราจะสามารถวัดได้ โดยนำสิ่งเร้า ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับรายละเอียดของสิ่งนั้น ไปเร้าให้บุคคลแสดงท่าที ความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีต่อสิ่งนั้นออกมาเป็นระดับความรู้สึกว่า บุคคลนั้นมีความรู้สึกคล้อยตามหรือคัดค้าน

3. สิ่งเร้าที่จะนำไปใช้เร้าหรือทำให้บุคคลแสดงเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา คือ ข้อความวัดเจตคติ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายถึงคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลสนองออกมาเป็นความรู้สึก เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

4. การวัดเจตคติที่ทราบทิศทาง และระดับความรู้สึกของบุคคลนั้นเป็นการสรุปผลจากการตอบสนองของบุคคลจากรายละเอียดหรือแง่มุมต่าง ๆ ดังนั้น การวัดเจตคติของบุคคลที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องพยายามถามคุณค่า และลักษณะในแต่ละด้านของเรื่องนั้นออกมาแล้วนำผลซึ่งเป็นส่วนประกอบหรือรายละเอียดปลีกย่อยมาผสมผสาน สรุปรวมเป็นเจตคติของบุคคลนั้น เพราะฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่การวัดนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมคุณลักษณะต่าง ๆ ครบทุกลักษณะ เพื่อให้การสรุปตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

5. การวัดเจตคติต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงของการวัดเป็นพิเศษ กล่าวคือ ต้องพยายามให้ผลการวัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของบุคคล ทั้งในแง่ทิศทาง และระดับหรือช่วงเจตคติ

วิธีการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ

การวัดเจตคติเป็นการวัดความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เรียกว่า เป้าเจตคตินั่นเอง (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 179) กล่าวว่า การวัดประเภทนี้จะกำหนดตัวเลขเป็นมาตราวัด โดยอาศัยกฎเกณฑ์ คือ พยายามสร้างเครื่องมือที่วัดเจตคติได้แล้วนำไปวัดบุคคลเพื่อแปลความหมายตามเกณฑ์ของเครื่องมือนั้น การวัดเจตคติมีอยู่หลายวิธี ผู้วิจัยสนใจการวิธีของ ลิเกิร์ต

(Likert) โดย ลิเกิร์ต ได้กำหนดมาตรวัดเป็น 5 ชั้น แต่ละชั้นจะกำหนดค่าเอาไว้ หลังจากการไปรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมาแล้ว จึงมีชื่อว่า Posteriori approach โดยมีวิธีการ ดังนี้

1. ข้อความจะต้องครอบคลุมช่วงเจตคติทั้งหมด
2. การตอบแต่ละข้อความจะบอกถึงเจตคติที่มีอยู่
3. จุดที่ตอบนั้น อาจกำหนดได้จากจำนวนเปอร์เซ็นต์ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยตอบข้อนั้นมาก่อนแล้ว
4. เจตคติแต่ละตอน อาจกำหนดได้จากการรวบรวมคำตอบของเขาจากข้อความต่าง ๆ ในมาตรวัดนั้นในรูปแบบของคะแนนเฉลี่ย

วิธีการสร้าง

1. รวบรวมข้อความ แต่ละข้อความนั้นอาจเขียนขึ้นเองหรือนำมาจากผู้อื่น และควรเป็นข้อความที่คนมีเจตคติต่างกันจะตอบแตกต่างกันทันที และข้อความจะต้องไม่เป็นจริง ภาษาที่ใช้ไม่มีความหมายเป็นสองแง่
2. ตรวจสอบข้อความให้พิจารณาว่าข้อความที่นำมาใช้นั้นสอดคล้องกับการตอบเพียงใด เช่น การกำหนดให้ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง นั้น สอดคล้องกับข้อความที่ถามหรือไม่ เพราะการตอบบางข้อความจะต้องตอบในรูปของชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น
3. การทดลองขั้นต้น เมื่อตรวจสอบข้อความจนแน่ใจว่าได้ข้อความที่รัดกุมดีแล้ว ต้องนำไปทดลองขั้นต้น เพื่อดูว่าข้อความใดยังไม่ชัดเจน หรือต้องแก้ไขก่อนบรรจุลงในมาตรวัดเจตคติ
4. กำหนดน้ำหนักคะแนน เป็นการกำหนดว่า ตัวเลือกใดในแต่ละข้อความใดควรจะให้ น้ำหนักเป็นคะแนนเท่าไร
5. วิธีการสร้างมาตรวัดเจตคติแบบลิเกิร์ต เป็นที่นิยมใช้มากคือวิธีกำหนดค่าตัวเลขกับความรู้สึกแต่ละระดับ ถ้าความรู้สึกระดับสูงให้ตัวเลขสูง ความรู้สึกของคนเป็นความรู้สึกต่อเนื่อง คือมีเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ความรู้สึกด้านดี มักเป็นตัวเลขที่สูงกว่าด้านไม่ดี ดังนั้นตัวเลขที่กำหนดจึงมักจะเป็น 1, 2, 3, 4, 5 ทำนองนี้ เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่งให้น้ำหนัก 5 เห็นด้วยให้น้ำหนัก 4 ไม่แน่ใจให้น้ำหนัก 3 ไม่เห็นด้วยให้น้ำหนัก 2 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้น้ำหนัก 1 หรือจะเป็นตัวเลข 4, 3, 2, 1, 0 ก็ได้เหมือนกัน การแปลผลมีค่าเท่า ๆ กัน
6. การเขียนมาตรวัดเจตคติ แต่ละฉบับคำชี้แจงในการตอบจะต้องเขียนอย่างดีมีความชัดเจนอย่างมากเพราะผู้ตอบแต่ละคนมีความคิดไม่เหมือนกัน ถ้าเข้าใจวิธีการตอบผิดไปผลที่ได้จะเสียหายหมด ข้อมูลที่นำมาแปลผลจะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย กรณีข้อความที่มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นเป็นบวกการให้คะแนนของผู้ตอบแบบธรรมดา คือ เห็นด้วยอย่างยิ่งให้สูงที่สุด ไม่เห็นด้วย

อย่างยิ่งให้คะแนนต่ำสุดตรงกันข้ามถ้ามีข้อความที่มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นในทางลบถ้าเรียงตัวเลขกลับกันก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าใช้ตัวเลขแบบเดียวกันต้องพิจารณาให้ดีแล้วจึงตอบ อย่างไรก็ตาม คำชี้แจงของข้อสอบจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

สรุปว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยได้จากเครื่องมือวัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดค่าเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการสร้างมาตรวัดเจตคติแบบลิเกิร์ต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประทีป ยอดเกตุ (2550, หน้า 71-73) ได้วิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.04/ 81.33 ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิต นาคนาม (2553, หน้า 93-95) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุกัญญา จันทประสาร (2555, หน้า 69-71) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5 W 1 H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

กลิ่นขจรไพโร พิลาศรี (2556, หน้า 57-68) ได้ศึกษาค้นคว้าผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่าน และการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิด ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.20/ 81.80 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5717 แสดงว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 57.17

ลัดดาวรรณ ชัยขวา (2556, หน้า 66-73) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผัง

ความคิดประกอบการแจกลูกสะกดคำ ผลการศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะ และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Fortner (2005) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการตรวจสอบแบบฝึกหัดของครู โดยอาศัยการเรียนรู้ ตามธรรมชาติสมอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างแบบฝึก และการสอนของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับกลาง และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยเป็น นักเรียนเกรด 6-8 โรงเรียนนอร์ฟอล์กพลับบริก มีวิธีการ คือ กรอกแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของประชากรใช้แบบสำรวจผลการใช้แบบฝึกการสอนที่สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเพื่อวัดแบบฝึกหัด ของครูโดยอาศัยการเรียนรู้ตามธรรมชาติสมอง การวัดทักษะการสื่อสารของนักเรียนเพื่อศึกษา ความเกี่ยวข้องระหว่างแบบฝึกหัด การสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนรู้ตามธรรมชาติของสมองแล้วรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารของ แต่ละโรงเรียน เพื่อยืนยันข้อวินิจฉัยที่ได้มาจากการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ตามธรรมชาติ สมองในแบบฝึกหัดมีส่วนในการพัฒนานักเรียนมากที่สุด

Wang (2004) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดในการจำแนก ผลสัมฤทธิ์ตามความแตกต่าง เช่น การจับคู่ การจำแนกบุพบท และการให้นักเรียนรวบรวมแผนผัง ความคิดสื่อการสอน ผลการศึกษาพบว่า การเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนมีความคิด และรวบรวมแนวคิดได้ดีขึ้น มีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

Randall (2004) ได้วิจัยเปรียบเทียบกันระหว่างการสอนแบบควบคุมกับการสอน แบบฝึกฝน การวิจัยเพื่อแยกแยะผลกระทบต่อการเรียนการสอนแบบฝึกฝนใน 2 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบฝึกฝนมีทักษะการอ่าน และการเขียนคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีผลการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน แบบปกติ

Alhaidari (2007) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความ การอ่านคำศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 โรงเรียนในซาอุดีอาระเบีย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน และเชี่ยวชาญด้านภาษามากขึ้น ผลการประเมิน พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และมีแรงจูงใจในการอ่าน

สรุปว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมด้วยผังกราฟิกช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหา ด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงาน นักเรียน มีความกระตือรือร้น และสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาที่จะเรียนทำให้ไม่น่าเบื่อ และมีเจตคติ

ที่ตีการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางดังกล่าวมาจัดทำเป็นแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการเขียนผังกราฟิก ซึ่งจะช่วยให้นักเรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และใช้ในชีวิตประจำวันต่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก
ตามขั้นตอน ดังนี้ต่อไป

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำนวน 6 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 190 คน
ปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/ 6 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 31 คน ได้มา
โดยการเลือกสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสอนเอง
โดยเป็นครูประจำชั้น และเป็นชั้นที่นักเรียนลดความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบฝึกทักษะ จำนวน 4 ชุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์
4. แบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

การอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบฝึกทักษะ จำนวน 4 ชุด ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ค้นคว้าหา เครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ตามหลักการดังนี้

1.1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/ 75 (เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง, 2555, หน้า 12) ดังนี้

1.1.1 การหาเกณฑ์ 75 ตัวแรก ดำเนินการ ดังนี้

1.1.1.1 รวมคะแนนระหว่างเรียน คือ การประเมินคะแนนระหว่างเรียน ในการทำแบบฝึกหัดนำค่าเฉลี่ย

1.1.1.2 นำค่าเฉลี่ยที่หาได้มาคำนวณเป็นร้อยละ

1.2 การหาเกณฑ์ 75 ตัวหลัง ดำเนินการดังนี้

1.2.1 รวมคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังแบบฝึกทักษะของ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบถูกต้องทั้งหมด

1.2.2 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังแบบฝึก

1.2.3 นำค่าเฉลี่ยที่หาได้มาคำนวณเป็นร้อยละเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ เมื่อได้ชุดแบบฝึกที่มีคุณภาพที่ต้องการแล้ว ศึกษาเนื้อหา และการกำหนดมาตรฐาน และตัวชี้วัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ที่ระบุไว้ว่า ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน รายละเอียดมีดังตารางข้างล่างต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 2	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียง และการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วย คำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. 1 ไม่น้อยกว่า 800 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย
	2. อธิบายความหมายของ คำ และข้อความที่อ่าน	- คำที่มีรูปวรรณยุกต์ และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการ์นต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะ และสระที่ไม่ออกเสียง
3.	ตั้งคำถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - นิทาน
4.	ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน	- เรื่องเล่าสั้น ๆ - บทเพลงและบทร้อยกรองง่าย ๆ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
5.	แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	- ข่าว และเหตุการณ์ประจำวัน
6.	อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอเรื่องที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจ และเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
7.	อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ	การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ - การใช้สถานที่สาธารณะ - คำแนะนำการใช้เครื่องใช้ที่จำเป็นในบ้าน และในโรงเรียน
8.	มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน, ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะงักหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่

2. ศึกษารูปแบบ เนื้อหาของแบบฝึกการอ่านคิด ซึ่งมีจำนวน 4 ชุด ดังนี้
- ชุดที่ 1 นิทาน
- ชุดที่ 2 บทร้อยกรอง
- ชุดที่ 3 เพลง
- ชุดที่ 4 ข่าว และเหตุการณ์
- โดยแต่ละชุดของแบบฝึกมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 รายละเอียดของชุดแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก จำนวน 4 เล่ม

แบบฝึกชุดที่	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหา	(ชั่วโมง)
1. นิทาน	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	1. อ่านออกเสียงนิทาน ได้	นิทาน	3 ชั่วโมง
	2. อธิบายความหมายของ คำ และข้อความที่อ่าน	2. อธิบายความหมาย ของคำที่พบในนิทานได้		
	3. ตั้งคำถาม และตอบ คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	3. ตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่านได้		
	4. ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่อง ที่อ่าน	4. ระบุรายละเอียด ด้วยแผนภาพโครงเรื่อง ได้		
	5. แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน	5. เปรียบเทียบลักษณะนิสัยตัวละครที่อ่านได้		
2. บท ร้อยกรอง	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	1. อ่านออกร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	บทอ่านจาก หนังสือเรียน	3 ชั่วโมง
	2. อธิบายความหมายของ คำและข้อความที่อ่าน	2. อธิบายความหมาย ของคำที่พบได้	วรรณคดี	
		3. ตอบคำถามได้	ลำนำ	
			เรื่องกาพย์	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แบบฝึกหัดที่	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหา	(ชั่วโมง)
	3. ตั้งคำถาม และตอบ คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	4. เขียนผังระบุน รายละเอียดเรื่อง ที่อ่านได้		
	4. ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่อง ที่อ่าน	5. แสดงความคิดเห็น จากเรื่องที่อ่านได้		
	5. แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน			
3. เพลง	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	1. อ่านออกเสียงเนื้อ เพลงได้อย่างถูกต้อง	เพลง	3 ชั่วโมง
	2. อธิบายความหมายของ คำ และข้อความที่อ่าน	2. อธิบายความหมาย ของเนื้อหาเพลงได้		
	3. ตั้งคำถาม และตอบ คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	3. ตอบคำถามได้		
	4. ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่อง ที่อ่าน	4. บอกจุดประสงค์ หรือใจความสำคัญของ เพลงได้		
	5. แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน	5. แสดงความคิดเห็น จากเพลงได้		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แบบฝึกหัดที่	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	เนื้อหา	(ชั่วโมง)
4. ข่าว และ เหตุการณ์	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของ คำ และข้อความที่อ่าน 3. ตั้งคำถาม และตอบ คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 5. แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน	1. อ่านออกเสียงได้ ถูกต้อง 2. อธิบายความหมาย ของคำที่พบจากข่าวได้ 3. ตั้งคำถามตามข้อ สงสัยของตนเอง จากการอ่านได้ 4. เขียนความสัมพันธ์ ของสาเหตุ และผล ที่เกิดตามข่าวได้ 5. แสดงความคิดเห็น จากประเด็นที่ตนเอง สนใจจากข่าวได้	ข่าว	3 ชั่วโมง

2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดทำตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 37-54)

2.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

2.3 ศึกษาหลักการ และขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2550, หน้า 114-115)

2.4 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และกำหนดหน่วยการจัดการเรียนรู้ และวางโครงการสอนเพื่อเขียนแผน ดังนี้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ของแผน จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม วัด และประเมินผลสื่อ

แผนที่/ เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	วัด และ ประเมินผล	สื่อ
แผนที่ 1 ความหมาย และรูปแบบ ผังกราฟิก	1. บอก ความหมาย ของผังกราฟิก ได้ 2. จัดกระทำ ข้อมูลลงผัง กราฟิกได้ 3. เขียนผัง กราฟิกได้	1. ความหมาย ของผังกราฟิก 2. รูปแบบ และการจัด กระทำข้อมูล ของผังกราฟิก	1. กิจกรรม กลุ่ม 2. อภิปราย/ บรรยาย	1. ประเมิน การทำงาน กลุ่ม 2. ตรวจ การทำ ใบงาน	1. รูป ตัวอย่าง ผังกราฟิก 2. ใบความรู้ 3. ใบงาน กระดาษปฐพี
แผนที่ 2 นิทาน	1. อธิบาย ความหมาย ของคำ และข้อความ ที่อ่านได้ 2. ตั้งคำถาม และตอบ คำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่านได้	1. ความหมาย ของนิทาน 2. องค์ ประกอบ ของนิทาน 3. การเขียน แผนภาพ โครงเรื่อง จากนิทาน	1. บรรยาย/ อภิปราย กลุ่ม 2. ฝึกเขียน แผนภาพ โครงเรื่อง	1. ประเมิน การทำงาน กลุ่ม 2. ตรวจ แผนภาพ โครงเรื่อง 3. ตรวจ แบบฝึก ทักษะ เล่ม 1	1. นิทาน เรื่อง ลูกหมู สามตัว 2. มดง่าม กับด้กแตน 3. แบบฝึก ทักษะ การอ่านคิด วิเคราะห์ เล่ม 1
แผนที่ 3 บทร้อยกรอง	1. บอก ความหมาย ของบท ร้อยกรองได้ 2. บอก ลักษณะ ของบท ร้อยกรองได้	1. ความ หมายของ บทร้อยกรอง 2. ลักษณะ ของบท ร้อยกรอง 3. การอ่าน บทร้อยกรอง	1. บรรยาย/ อภิปราย กลุ่ม 2. เดี่ยว ทำใบงาน/ นำเสนอ ผลงาน หน้าชั้น	1. สังเกต การร่วม กิจกรรม ด้วย แบบบันทึก การร่วม กิจกรรม	1. ซีดี บทร้อยกรอง 2. บท ร้อยกรอง 3. ใบงาน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แผนที่/ เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	วัด และ ประเมินผล	สื่อ
	3. บอกประโยชน์ของบทร้อยกรองได้			2. ตรวจใบงาน	
แผนที่ 4 บทร้อยกรอง	1. นักเรียนเขียนรายละเอียดของเรื่อง ที่อ่านลงในผังกราฟิกได้ 2. นักเรียนตอบคำถามได้ 3. นักเรียนมีวินัยในการทำงาน	1. การอ่านบทร้อยกรอง 2. การวิเคราะห์บทร้อยกรอง	1. อ่านและฝึกวิเคราะห์บทร้อยกรองด้วยการบรรยาย 2. อภิปรายและลงมือปฏิบัติ	1. สังเกตการร่วมกิจกรรม 2. ตรวจแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์	1. แผนภูมิบทร้อยกรอง 2. เสียงอ่านบทร้อยกรองจากยูทูป 3. หนังสือเรียนวรรณคดี ลำนํ้า ป. 2 4. แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ เล่ม 2
แผนที่ 5 เพลง	1. บอกความหมายของเพลงได้ 2. บอกลักษณะของเพลงได้ 3. ระบุใจความสำคัญจากเพลงที่ฟังได้	1. ความหมายของเพลง 2. ลักษณะของเพลง	1. สนทนา/ บรรยาย อภิปราย สืบค้นความรู้ 2. การทำงานกลุ่ม	1. ประเมินการทำงานกลุ่ม 2. ตรวจผลงานจากทำใบงานกลุ่ม	1. เพลงจากยูทูป 2. ใบงาน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แผนที่/ เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	วัด และ ประเมินผล	สื่อ
แผนที่ 6 เพลง	1. นักเรียน บอก ความหมาย ของคำที่พบ ในเพลงได้ 2. ตอบคำถาม จากเพลงที่ฟัง ได้ 3. แสดง ความคิดเห็น ตามความ คิดเห็น จากเพลง	1. ความหมาย ของเพลง 2. แสดง ความคิดเห็น จากเพลง	1. อภิปราย/ บรรยายฝึก คิดวิเคราะห์ ด้วย 2. ทำแบบ ฝึกการคิด วิเคราะห์	1. สังเกต การร่วม กิจกรรม การเรียนรู้ ของผู้เรียน 2. ตรวจสอบ แบบฝึก การคิด วิเคราะห์	1. คอมพิวเตอร์/ เพลงจากยูทูป 2. แบบฝึก ทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ เล่ม 3
แผนที่ 7 ข่าวด่วน	1. นักเรียน บอก ความหมาย ของข่าวได้ 2. นักเรียน จำแนก ประเภทข่าว ได้ 3. นักเรียน บอก แหล่งที่มาของ ข่าวได้	1. ความหมาย ของข่าว 2. ประเภท และแหล่งที่มา ของข่าว	1. กิจกรรม กลุ่ม 2. ทำใบ งาน	1. ประเมิน การทำงาน กลุ่ม 2. ตรวจสอบ ใบงาน	1. ข่าวด่วน จากโทรทัศน์ 2. ใบความรู้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แผนที่/ เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	วัด และ ประเมินผล	สื่อ
แผนที่ 8 ข่าว	1. อธิบาย ความหมาย ของคำ และข้อความ จากข่าวได้ 2. ตั้งคำถาม และตอบ คำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่านได้ 3. ระบุ ใจความสำคัญ และ รายละเอียด จากการอ่าน/ การฟังได้ 4. แสดง ความคิดเห็น จากข่าวที่อ่าน ได้	การอ่าน วิเคราะห์ข่าว	1. กิจกรรม กลุ่ม วิเคราะห์ อภิปราย ถึง ความหมาย ของคำที่พบ ในข่าว แหล่งที่มา/ 2. ความ น่าเชื่อถือ ฝึกทักษะ การคิด วิเคราะห์ จากข่าว	1. สังเกต การร่วม กิจกรรม 2. ตรวจ แบบฝึก ทักษะการคิด วิเคราะห์	1. ข่าว จากโทรทัศน์, หนังสือพิมพ์ 2. แบบ ฝึกทักษะ การอ่าน คิด วิเคราะห์ เล่ม 4

2.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ตามแนวทางที่วางไว้ในโครงการสอน

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
ความเหมาะสมของจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้แล้วไปปรับแก้ไข ตามข้อคำแนะนำในเรื่อง
รายละเอียดขั้นตอนการจัดกิจกรรมในแผน เพิ่มรายการประเมินแบบประเมินต่าง ๆ

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว
นำแล้วจัดพิมพ์เรียบเรียงใหม่ เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง

2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมแบบประเมินที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน ในเรื่องขององค์ประกอบของแผน ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการประเมินผล เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง, 2555, หน้า 267-271) ดังนี้ต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

2.9 นำผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาหาค่าเฉลี่ยได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินความสอดคล้อง และความเหมาะสมของแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยมี $\bar{X} = 4.20$ และ $SD = 0.50$ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม และความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ (เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง, 2555, หน้า 267-271) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.10 ดำเนินการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

2.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาจัดพิมพ์เพื่อเตรียมนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยเก็บข้อมูลอย่างใกล้ชิด พบว่า นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา และไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ครบตามเวลาที่กำหนด และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงความเหมาะสมของเนื้อหาในแผน ลดจำนวนกิจกรรม การประเมินต่าง ๆ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

2.12 นำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2560 จำนวน 31 คน

3. แบบทดสอบวัดความสามารถทักษะการคิดวิเคราะห์

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากหนังสือ เอกสาร ตำราต่าง ๆ ตามแนวคิดของ Bloom (1957 อ้างถึงใน สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2555, หน้า 31-33) รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย บทอ่านเพื่อวิเคราะห์นิทาน เรื่องที่อ่านจากบทเรียน เพลง และข่าว และเหตุการณ์ ข้อสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้จริง 20 ข้อ ดังตาราง

ตารางที่ 6 รายละเอียด มาตรฐาน ตัวชี้วัด จำนวนข้อสอบที่ออก จำนวนข้อสอบที่ใช้จริง

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	จำนวนข้อสอบ	ใช้จริง
มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	2	1
	2. อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	6	4
	3. ตั้งคำถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	6	4
	4. ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน	7	2
	5. แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	9	9
	รวม	30	20

3.3 สร้างแบบทดสอบตามตารางที่กำหนดแล้วนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องของวิธีเขียนข้อคำถาม ความสอดคล้องของคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของคำถาม และเนื้อหา เพื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency [IOC]) โดยใช้สูตรของ Rowinelli and Hambleton (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 249) ซึ่งการพิจารณาค่า IOC ของแบบทดสอบ แต่ละข้อกับตัวชี้วัดจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .05 จึงจะถือว่าสอดคล้องกัน โดยผลการประเมิน แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้ง 30 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อสอบมีจำนวน 3 ข้อ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มีค่า IOC = 0.40 จำนวน 3 ข้อ ไม่ได้นำมาใช้ในฉบับจริง และข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

3.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขตามข้อเสนอนี้ คือ การเว้นวรรคคำในข้อคำถามไม่ถูกต้อง การเรียงคำ ในข้อคำถามใหม่ เพื่อให้แบบทดสอบมีความสมบูรณ์

3.6 จัดพิมพ์ข้อสอบแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ภาษาไทยที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา ซึ่งได้เรียนเนื้อหาในมาตรฐาน และตัวชี้วัดนี้มาแล้ว และไม่ใช้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยตอบผิดให้ 0 ตอบถูกให้ 1

3.7 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กรอกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปมาตรวจวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาความยากง่าย (P) และอำนาจจำแนก (r) (สมนึก ภัททิยธนี, 2549, หน้า 199-201) แล้วเลือกคัดข้อสอบที่มีค่าความยาก (P) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจ จำแนก (r) อยู่ระหว่าง .20-1.00 พร้อมทั้งพิจารณาความครบถ้วนของตัวชี้วัด เพื่อนำไปใช้ เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .50-0.83 และอำนาจจำแนกข้อสอบอยู่ระหว่าง .36-0.75 และดำเนินการ คัดเลือกข้อสอบ จำนวน 20 ข้อ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.8 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งฉบับ โดยใช้ สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (สมนึก ภัททิยธนี, 2549, หน้า 223) ซึ่งแบบทดสอบ วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

3.9 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน

4. การสร้างแบบวัดเจตคติ

การสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติ ต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในวิชา ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก

มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดเจตคติ

4.2 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก โดยมีองค์ประกอบดังนี้

4.2.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เรียน

4.2.2 บทบาทของครูในการส่งเสริมผู้เรียน

4.2.3 เวลาที่ใช้ในการสอนมีความเหมาะสม

4.2.4 สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสม

4.2.5 ผลที่เกิดกับผู้เรียน

ตารางที่ 7 วิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของเจตคติต่อ และน้ำหนักต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก

เนื้อหาองค์ประกอบของเจตคติ ต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก	น้ำหนัก	ข้อคำถาม	ข้อคำถาม	รวม
		เชิงนิมิต	เชิงนิเสธ	
		Positive	Negative	
1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เรียน	10	1	1	2
2. บทบาทของครูในการส่งเสริมผู้เรียน	10	1	1	2
3. เวลาที่ใช้ในการสอนมีความเหมาะสม	10	1	1	2
4. สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	10	1	1	2
5. ผลที่เกิดกับผู้เรียน	10	1	1	2
รวม	50	5	5	10

4.3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม วัดเจตคติ ต่อการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก โดยเลือกใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามหลักของลิเกอ์ท (Likert) ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้สึกระหว่างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิกระดับ คือ โดยข้อความเชิงนิมิต (Positive) และข้อความเชิงนิเสธ (Negative) จำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าระดับคะแนนความพอใจ 5 ระดับ คือ

ข้อความเชิงนิมิต (Positive)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง

มีค่าเป็น

5

เห็นด้วย	มีค่าเป็น	4
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเป็น	3
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเป็น	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเป็น	1
ข้อความเชิงนิเสธ (Negative)		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเป็น	5
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเป็น	4
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเป็น	3
เห็นด้วย	มีค่าเป็น	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเป็น	1

และให้เกณฑ์การแปลผล บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 24) เป็นแนวทางในการแปลความหมายของผลจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 นำแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น ไปเสนอต่ออาจารย์

ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของภาษา และหัวข้อที่ใช้เป็นคำถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

4.5 นำแบบสอบถามวัดเจตคติที่ผ่านเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ ตลอดจนภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมาย แล้วนำผลจากการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาแบบวัดเจตคติที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117) ซึ่งถือว่าเป็นแบบวัดที่มีความสอดคล้อง โดยแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก ในการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

4.6 จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. รูปแบบการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ One-Groups Pretest-Posttest Design (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาหนึ่งกลุ่ม ทำการทดสอบก่อนทำการทดลองหาค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วจึงนำกลุ่มตัวอย่างมาทำการทดลองกับการกระทำที่ต้องการศึกษาแล้วจึงทำการทดสอบอีกครั้งหนึ่งหาค่าคะแนนเฉลี่ย จากนั้นนำมาทดสอบสมมติฐานหาค่าความแตกต่างระหว่างก่อน และหลังการทดลองด้วยค่าสถิติ t -test ดังตาราง

ตารางที่ 8 กระบวนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pretest Posttest

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ทดลอง	T_1	X	T_2
เมื่อ T_1	แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)		
X	แทน การจัดการเรียนรู้		
T_2	แทน การทดสอบหลังเรียน (Post-test)		

2. ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2560

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ชี้แจงรายละเอียด ขั้นตอน หลักการ และวิธีปฏิบัติการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจหลัก และวิธีการร่วมกัน สามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

3.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดทำขึ้น ตรวจคะแนนและเก็บบันทึกคะแนนไว้

3.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางที่กำหนดไว้

3.4 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียน จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดทำขึ้น ตรวจให้คะแนน และเก็บบันทึกคะแนนไว้

3.5 ดำเนินการวัดความพึงพอใจด้วยแบบวัดความพึงพอใจ เพื่อรวบรวมข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อสรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านคิดวิเคราะห์ก่อน และหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน ดำเนินการดังนี้

1.1 รวมคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนที่นักเรียนตอบถูกต้องทั้งหมด

1.2 รวมคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนที่นักเรียนตอบถูกต้องทั้งหมด

1.3 เปรียบเทียบหาความก้าวหน้าด้วยการใช้ t -test (Dependent samples)

2. การวิเคราะห์เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และให้เกณฑ์การแปลผล บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 24) เป็นแนวทางในการแปลความหมายของผลจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 101) ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551, หน้า 31) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Σ แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (ไมตรี บุญทศ, 2549, หน้า 208-209) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้มีประสบการณ์

2.2 การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (ไมตรี บุญทศ, 2549, หน้า 38) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ระดับความยากของข้อสอบ

R แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบนั้นได้ถูกต้อง

N แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบทั้งหมด

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (ไมตรี บุญทศ, 2549, หน้า 39) ดังนี้

$$R = \frac{R_U - R_L}{N}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก

R_U แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก

R_L แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งเท่ากัน

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ (ไมตรี บุญทศ, 2549, หน้า 40) ดังนี้

$$r_{cc} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{n\sigma_x^2} \right\}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

N แทน จำนวนข้อสอบ

$n\sigma_x^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนใช้สูตร t -test (แบบ Dependent samples)

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์วัดเจตคติของผู้เรียน โดยใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการวิเคราะห์วัดเจตคติของผู้เรียน โดยใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t -test) แบบ Dependent

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ไว้ดังนี้

n	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา ค่าคะแนน t
p	แทน ความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
*	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก มาใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. คะแนนกิจกรรมขณะใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 เล่ม ด้วยการเปรียบเทียบ เป็นร้อยละ
2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการทดสอบค่าที (t -test) แบบ Dependent
3. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1. คะแนนกิจกรรมขณะใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 นิทาน เล่มที่ 2 บทร้อยกรอง เล่มที่ 3 เพลง และเล่มที่ 4 ข่าว ผลปรากฏดังตารางข้างล่าง

ตารางที่ 9 คะแนนกิจกรรมขณะใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 เล่ม

แบบฝึก	ระหว่างเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ร้อยละ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ร้อยละ
ชุดที่ 1	25.56	2.01	75.18	3.78	0.40	75.63
ชุดที่ 2	26.41	1.06	75.45	3.75	0.56	75.00
ชุดที่ 3	22.69	0.72	75.63	3.78	0.47	75.63
ชุดที่ 4	26.38	18.17	75.36	3.81	0.51	76.25

จากตารางที่ 9 พบว่า คะแนนของชุดฝึก เล่มที่ 4 เรื่องข่าว และเหตุการณ์มีคะแนนระหว่างเรียนเฉลี่ยร้อยละ 75.36 หลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 76.25 ซึ่งเป็นคะแนนสูงสุด และรองลงมาอันดับ 2 เล่มที่ 3 เรื่องเพลงมีคะแนนเท่ากันทั้งระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.63 เท่ากัน เล่มที่ 2 บทร้อยกรองระหว่างเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.45 คะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 75.00 ส่วนเล่มที่ 1 นิทาน มีคะแนนระหว่างเรียน 75.18 และหลังเรียน 75.63

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการทดสอบค่าที (*t*-test) แบบ Dependent

ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการทดสอบค่า *t* ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	31.00	13.26	1.89	30.00	8.07*	0.000
หลังเรียน	31.00	15.29	2.41	30.00		

* $p < .01$

จากตารางที่ 10 พบว่า ค่าสถิติทดสอบที่มีค่าเท่ากับ 8.07 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 แสดงว่าคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านคิด วิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติต่อการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลเจตคติของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิด วิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ข้อความ	<i>n</i> = 31		ระดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	
1. การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.65	0.49	มากที่สุด
2. ครูผู้สอนคอยส่งเสริมนักเรียนมีความกระตือรือร้น	4.00	0.82	มาก
3. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.19	0.91	มาก
4. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.16	0.69	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อความ	<i>n</i> = 31		ระดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	
5. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะได้จริง	4.35	0.75	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.16	0.90	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	3.87	0.92	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์	4.03	0.84	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าตอบคำถาม	4.32	0.75	มาก
10. นักเรียนมีความสุขสนุกสนานไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.16	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	0.80	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 31 คน พบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 4.19 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.80 พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียนในวิชาภาษาไทยที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก โดยที่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 31 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก จำนวน 8 แผน ทดสอบวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียนเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ มี 3 ตัวเลือก วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้สูตร t -test for Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก วิชาภาษาไทยมีคะแนนความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกวิชาภาษาไทย สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในวิชาภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีคะแนนความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าอภิปรายผลได้ดังนี้

1. คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนของแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 เล่ม

โดยมีรายละเอียดของคะแนนดังนี้

1.1 เล่มที่มีคะแนนสูงที่สุด คือ เล่มที่ 4 เรื่องข่าว และเหตุการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 76.25 ทั้งนี้เนื้อหาข่าวที่นำมาเป็นเรื่องราวข่าวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนสนใจ ชอบ และเหมาะกับวัย จึงทำให้สนใจ และเข้าใจ วิเคราะห์ประเด็นที่เป็นข้อคำถามได้ง่าย

1.2 เล่มที่มีคะแนนรองลงมา มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากัน ได้แก่ เล่มที่ 3 เรื่อง เพลง และเล่มที่ 1 เรื่อง นิทาน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.63 เท่ากัน ทั้งนี้เพลง และนิทานเป็นสิ่งที่ เด็กวัยนี้ชอบได้แสดงออกในการร้อง และทำท่าทางประกอบเพลง ส่วนนิทานทำให้เกิด ความสนุกสนานเพลิดเพลินมีจินตนาการจากนิทานจึงชอบ และให้ความสนใจในการทำแบบฝึก จากเล่มนี้เป็นอย่างดี

1.3 เล่มที่มีคะแนนน้อยที่สุด ได้แก่ เล่มที่ 2 เรื่อง บทร้อยกรอง ทั้งนี้เนื่องจาก บทร้อยกรองมีถ้อยคำที่เป็นภาษาร้อยกรองต้องอาศัยการแปลความหมาย ทำให้ยากแก่การเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์

จากผลคะแนนข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิค ฟังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 เล่ม สามารถพัฒนาความสามารถ ในการอ่านคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ทั้งนี้เพราะมีเนื้อหา และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน

2. ผลคะแนนความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคฟังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา มีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน โดยพบว่า ค่าสถิติทดสอบที (t -test) มีค่าเท่ากับ 8.07 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้วิจัยได้ฝึกทักษะทางด้านภาษา คือ การฟัง ดู พูด อ่าน เขียน ที่มุ่งสู่กระบวนการคิดวิเคราะห์ด้วยกระบวนการอภิปรายร่วมกันระหว่างกลุ่ม และกิจกรรมเดี่ยว โดยครูวิเคราะห์กับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนประกอบกับ การจัดการเรียนการสอนด้วยชุด แบบฝึกแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคฟังกราฟิก มีการใช้สื่อที่หลากหลาย ผ่านประสาทสัมผัสของผู้เรียน ได้รับความสนใจทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ตลอดเวลา จึงเป็น การช่วยพัฒนา ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ให้แก่นักเรียนจนนักเรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้า ประสาท เนืองเฉลิม (2558, หน้า 143-145) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ใช้ประสาท สัมผัสมาช่วยในการแก้ปัญหาผ่านการเลือกกิจกรรมการทดลองที่เหมาะสมจะเป็นการสร้างเสริม ความรู้ความเข้าใจ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแผนผังมโนทัศน์ มาใช้ร่วมในการจัดกิจกรรม

ในชั้นอภิปราย และลงข้อสรุป และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปณิสรา จันทร์ปาละ (2553) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ เอเดียน คุณาสิทธิ์ (2555) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นแผนผังมโนทัศน์ เรื่องพลังงานมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ รัฐชาติร์ แสงคง ศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้แบบค้นพบร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความคิดเชิงมโนทัศน์ พบว่า ผู้เรียนมีผลความคิดเชิงมโนทัศน์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาเบื้องต้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม มีการแสดงความคิดเห็น และฝึกปฏิบัติ

3. ผลการศึกษาเจตคติของผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ร่วมให้มากที่สุด และชุดกิจกรรมมีสีสันและตัวอักษรที่ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลัง เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียน ฝึกตัดสินใจและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญา กนต์สุข (2551, หน้า 75) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการสอนผังกราฟิกอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการสอนแบบผังกราฟิกช่วยให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการเขียนแผนผังกราฟิกและตกแต่งให้สวยงาม และรูปแบบการสอนผังกราฟิกเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิม และความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการจัดกระทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2550, หน้า 77) ที่ว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้รูปแบบผังกราฟิกเพราะทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเนื้อหาที่เรียนใหม่ให้สามารถเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้จากบทเรียน และสามารถจัดระเบียบข้อมูลเนื้อหาที่เรียนรู้ด้วยผังกราฟิกซึ่งช่วยให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระได้เร็วขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิมล ทองผิว (2556, หน้า 107) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนผังกราฟิกเป็นการสร้างความหลากหลายในการเรียนให้กับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเสนอความคิดในรูปแบบที่ตนเองชอบ

ด้วยเหตุผลข้างต้นที่ได้กล่าวมาทำให้สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมด้วยแบบฝึกทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากนักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วม จัดกระทำกับข้อมูลอย่างเป็นระบบเข้าใจง่ายและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิค ผังกราฟิก ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือการใช้แบบฝึกหรือคำสั่งที่ต้องให้นักเรียนปฏิบัติให้เข้าใจ ก่อนที่จะนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกไปใช้ เนื่องจากเนื้อหา ในแบบฝึกบางเรื่องมีกิจกรรมที่ต้องใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนที่หลากหลาย
2. ในการเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสอน ควรเลือกที่นักเรียนสนใจและได้แสดงออก ในกิจกรรมเป็นการรับและสื่อสารทั้งฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยดูจากคะแนนของแบบฝึกในชุดที่ 4 เรื่องข่าว และเหตุการณ์มีคะแนนหลังเรียนด้วยชุดฝึกสูงกว่าชุดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 76.25 ทั้งนี้ เพราะมีกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการดู การฟัง การอ่าน ผ่านประสาทสัมผัสที่หลากหลาย
3. การจัดกิจกรรมด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ครูผู้สอนต้องคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ ผลงานด้านผังกราฟิกด้วยตนเอง ให้เกิดการมีส่วนร่วมจะเห็นได้จากผลการวัดเจตคติของผู้เรียน วัดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีค่าเจตคติที่สูงที่สุด 4.65

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. รูปแบบในการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางไปปรับใช้ในวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาสังคม ศึกษา และวัฒนธรรม วิชาวิทยาศาสตร์ โดยปรับเปลี่ยนเนื้อหา ตามความเหมาะสมตามลักษณะของ วิชา
2. วิจัยโดยเลือกเนื้อหาเฉพาะเจาะจง เช่น นำข่าวไปใช้ร่วมกับรูปแบบผังกราฟิก เพื่อศึกษาผลของตัวแปรอื่น ๆ เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในข้อต่าง ๆ ที่สนใจ
3. วิจัยศึกษากิจกรรมการอ่านบทหรือกรอง เพื่อพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิควิธีการอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กลิ่นขจรไพธ พิลาศรี. (2556). *ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, สำนักวิทยบริการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กันยา กันต์สุข. (2551). *การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดงคู่อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, สำนักวิทยบริการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ/ นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). *การคิดเชิงวิเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- คณาจารย์สภามิตร. (2547). *หลักการสอนภาษาไทยสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ฉันท ชาติทอง. (2554). *สอนคิด: การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จริยาภรณ์ รุจิโมระ. (2548). *การช่วยเหลือเฉพาะด้านสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้*. มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนาทิพย์ พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วีพรีนท์ (1991).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). *นวัตกรรมการศึกษา ชุดแบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทองสุข รวยสูงเนิน. (2552). *เอกสารชุดพัฒนาทักษะการคิด โครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เล่ม 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า.
- ทิสนา เขมมณี. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: สถาบันคุณภาพวิชาการ.
- ทิสนา เขมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิสนา แคมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนรู้การสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาวิณี หล้าประเสริฐ. (2553). *หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ม. 1*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป ยอดเกตุ. (2550). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาความคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์สิริ เจริญกิจ. (2554). *การพัฒนาชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. (2545). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน 1*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นต์.
- ไพรินทร์ เหมบุตร. (2549). *การใช้สื่อการสอน*. เข้าถึงได้จาก <http://tishafananalysisisthinking.blogspot.com>
- ไมตรี บุญทศ. (2549). *การทำวิจัยในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดาวรรณ ชัยขวา. (2556). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านการเขียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิดประกอบการแจกลูกสะกดคำ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วรรณิ โสมประยูร. (2539). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิมล ทองผิว. (2556). *การพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการสอนผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2547). *การเรียนรวม*. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). *นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Back ward design*. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สกุล มูลแสดง. (2554). *สัมมนาการสอนวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถิต นาคนาม. (2553). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมนึก ภัททิยชนิ. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมพร ดอยยี่ปี. (2554). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก กรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุกัญญา จันทประสาน. (2555). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W 1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุคนธ์ ลินธพานนท์. (2555). *พัฒนาทักษะการคิดตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เทคนิค พรินต์ติ้ง.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาระบบความคิด*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- สุวิทย์ มูลคำ. (2548). *การสอนคิดเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เสงี่ยม ไตรรัตน์. (2546). การสอนเพื่อสร้างเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร*, 4(5), 10-20.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2546). *ศิลปะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: เว็บบัณฑิตชิง.
- อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. (2545). ครูยุคปฏิรูป. *วารสารวิชาการ*, 5(1), 32.
- อุไรวรรณ ฉลาดกิจ. (2553). *ผลการใช้วิธีสอนแบบอริยสัจ 4 ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- Alhaidari, M. A. (2007). The effectiveness of using cooperative learning to promote reading comprehension, vocabulary, and fluency achievement scores of male fourth and fifth-grade students in a saudi arabian school. *Dissertation Abstracts International*, 67(8), 398-A.
- Bloom, M. A. (1961). *Taxonomy of educational objectives, Handbook I: Cognitive domain*. New York: David McKay.
- Dillon, W. R., & Kumar, A. (1985). Attitude organization and the attitude-behavior relation: A critique of Bagozzi and Burnkrant's reanalysis of Fishbein and Ajzen. *Journal of Personality and Social Psychology*, 4(5), 220-225.
- Fortner, S. G. (2005). Examining pedagogical practices through brain-based learning in multiple intelligences theory. *Dissertation Abstracts International*, 65(8), 2882-A.
- Randall, M., & Thornton, B. (2004). *Advising and supporting teacher*. New York: Cambridge University Press.
- Wang, L. (2004). The instructional effects of prior knowledge and three concept mapping striates in facilitating achievement of different education objectives. *Dissertation Abstracts International*, 64(10), 3675-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.สมศิริ สิงห์หลพ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.คมสัน ศรีไพบูลย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. นางสาวสุรีย์ วงษ์เที่ยง ครูชำนาญการพิเศษ ภาษาไทย
โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
จังหวัดสระแก้ว
5. ว่าที่ ร.ต.หญิงกานต์พิชชา ภูมิโสม ครูชำนาญการพิเศษ ภาษาไทย
โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
จังหวัดสระแก้ว

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชา การจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๖๕

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๒๐๕

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ชูชื่น

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธ์ุ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชา การจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๖๕

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๒๐๕

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน ดร.สมศิริ สิงห์ลพ

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชา การจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๖๕

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ ๐๒๐๕

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน ดร.คมสันต์ ตรีไพบูลย์

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธ์ุ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชา การจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๖๕

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ ๐๒๐๕

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน นางสาวสุรีย์ วงษ์เที่ยง

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขออนุมัติขอความเห็นชอบจากผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยให้กับนิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชา การจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๖๕

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๒๐๕

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน ว่าที่ ร.ต.หญิงกานต์พิชชา ภูมิโสม

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ ๐๑๕๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๕ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ. ชลบุรี

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
สิ่งที่แนบมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย ๒ ชุด

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติ ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า ว่าที่ ร.ต.หญิงกานต์พิชชา ภูมิโสม และอาจารย์สุรีย์ วงษ์เที่ยง เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของ เครื่องมือเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๑๐๔๓

ผู้วิจัยโทร ๐๕-๒๔๒๗-๗๑๒๗

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๒๐๔

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๕ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

สิ่งที่แนบมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย ๒ ชุด

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า ดร.สมศิริ สิงห์ลพ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๑๐๔๓

ผู้วิจัยโทร ๐๕-๒๔๒๓-๗๑๒๓

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๕๔๘

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๕ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี

วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก”

ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธ์ุ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิติได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๖-๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้โครงการวิจัยดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๑๐๔๓

ผู้วิจัยโทร ๐๕-๒๔๒๗-๗๑๒

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๕๔๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๕ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ. ชลบุรี

วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก”

ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธ์ุ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒-๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้โครงการวิจัยดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๑๐๔๓

ผู้วิจัยโทร ๐๕-๒๔๒๗-๗๑๒๗

ภาคผนวก ข

ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์

ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

คะแนนความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ การคำนวณ หาค่า t -test โดยโปรแกรม spss

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดเจตคติ

ผลการวัดเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ข้อความ	<i>n</i> = 5		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา	3.90	0.22	มาก
เนื้อหาและภาษาเหมาะสมกับวัย	3.95	0.17	มาก
สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.05	0.17	มาก
ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์	4.00	0.40	มาก
รูปแบบสีสันของเล่มชวนน่าสนใจ	3.90	0.22	มาก
มีคำชี้แจงที่ชัดเจน	4.05	0.17	มาก
บอกวิธีการประเมินผล/วัดผลที่ชัดเจน	3.90	0.17	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.96	0.22	มาก

จากตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก โดยประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ท่านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.22$)

ตารางที่ 13 คะแนนค่าประสิทธิภาพแบบฝึกพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 เล่ม จากกลุ่มทดลองภาคสนาม จำนวน 30 คน ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75 ตัวแรก (E_1)/ E_2

ชุดกิจกรรม	จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ
		75 ตัวแรก E_1	75 ตัวหลัง E_2
1. เล่มที่ 1 นิทาน	31	75.10	75.63
2. เล่มที่ 2 บทร้อยกรอง	31	75.81	75.00
3. เล่มที่ 3 เพลง	31	75.89	75.63
4. เล่มที่ 4 ข่าว และเหตุการณ์	31	75.33	76.25
ร้อยละเฉลี่ย		75.52	75.33

$$E_1/E_2 = 75.52 / 75.33$$

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนในการทำกิจกรรมระหว่างการใช้แบบฝึกที่คิดเป็นร้อยละ 75.53 และร้อยละของคะแนนท้ายแบบฝึกท้ายเล่มคิดเป็นร้อยละ 75.33 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 75/ 75 สามารถนำแบบฝึกไปใช้กับกลุ่มทดลองได้

ตารางที่ 14 ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สาระสำคัญ	4.00	0.63	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.63	มาก
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	3.80	0.75	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้	3.60	0.80	มาก
5	การประเมินผล	3.80	0.40	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.40	0.80	มาก
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.40	มาก
	เฉลี่ย	3.91	0.63	มาก

จากตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม

($\bar{X} = 3.91, SD = 0.63$)

ตารางที่ 15 ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1	สาระสำคัญ	4.40	0.80	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.80	มากที่สุด
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.80	0.40	มากที่สุด
4	กิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.40	มากที่สุด
5	การประเมินผล	4.20	0.75	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.80	0.40	มากที่สุด
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	0.80	มาก
เฉลี่ย		4.57	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.57, SD = 0.62$)

ตารางที่ 16 ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1	สาระสำคัญ	4.00	0.00	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
5	การประเมินผล	4.00	0.00	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.40	0.80	มาก
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.40	มาก
เฉลี่ย		4.03	0.17	มาก

จากตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.03, SD = 0.17$)

ตารางที่ 17 ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สาระสำคัญ	4.60	0.49	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.20	0.40	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้	4.20	0.40	มาก
5	การประเมินผล	4.40	0.49	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.40	0.49	มาก
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	0.49	มาก
เฉลี่ย		4.31	0.39	มาก

จากตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.31, SD = 0.39$)

ตารางที่ 18 ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สาระสำคัญ	4.80	0.40	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	0.80	มาก
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.40	0.80	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้	4.40	0.80	มาก
5	การประเมินผล	4.00	0.89	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
	เฉลี่ย	4.57	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.57, SD = 0.53$)

ตารางที่ 19 ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1	สาระสำคัญ	4.20	0.40	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.40	มาก
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	3.80	0.75	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.40	มาก
5	การประเมินผล	3.80	0.40	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.80	0.40	มากที่สุด
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	0.75	มาก
	เฉลี่ย	4.11	0.50	มาก

จากตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.11, SD = 0.50$)

ตารางที่ 20 ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 7

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1	สาระสำคัญ	4.40	0.49	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.40	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	3.80	0.75	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.63	มาก
5	การประเมินผล	4.40	0.49	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.60	0.49	มากที่สุด
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	0.80	มาก
เฉลี่ย		4.26	0.58	มาก

จากตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.58$)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 8

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สาระสำคัญ	3.80	0.75	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.63	มาก
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	3.40	0.49	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.40	มาก
5	การประเมินผล	4.20	0.75	มาก
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	3.80	0.40	มาก
7	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.40	มาก
เฉลี่ย		3.83	0.55	มาก

จากตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 0.55$)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ
แผนที่ 1	3.91	0.63	มาก
แผนที่ 2	4.57	0.62	มากที่สุด
แผนที่ 3	4.03	0.17	มาก
แผนที่ 4	4.31	0.39	มาก
แผนที่ 5	4.57	0.53	มากที่สุด
แผนที่ 6	4.11	0.50	มาก
แผนที่ 7	4.26	0.58	มาก
แผนที่ 8	3.83	0.55	มาก
เฉลี่ย	4.20	0.50	มาก

จากตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.50$)

ตารางที่ 23 ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ป. 2

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	0	0	0	+1	+1	2	0.40
2	0	+1	+1	+1	0	3	0.60
3	0	+1	0	-1	+1	1	0.20
4	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
5	+1	0	0	0	0	1	0.20
6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	0	-1	0	+1	+1	1	0.20
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16	0	0	+1	+1	-1	1	0.20
17	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
18	0	+1	0	+1	0	2	0.40
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20	+1	+1	-1	+1	0	2	0.40
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
22	+1	+1	0	+1	-1	2	0.40
23	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
24	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
26	+1	0	-1	+1	+1	2	0.40
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
29	+1	+1	+1	+1	-1	4	0.80
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 24 ค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r)

ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r
1	0.61	0.52	11	0.78	0.60
2	0.50	0.44	12	0.83	0.46
3	0.57	0.36	13	0.63	0.59

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อที่	<i>P</i>	<i>r</i>	ข้อที่	<i>P</i>	<i>r</i>
4	0.69	0.54	14	0.51	0.33
5	0.78	0.38	15	0.55	0.52
6	0.18	0.11	16	0.44	0.43
7	0.63	0.48	17	0.43	0.75
8	0.30	0.39	18	0.52	0.63
9	0.54	0.44	19	0.45	0.33
10	0.57	0.43	20	0.52	0.46

ตารางที่ 26 ค่า $\Sigma X, \Sigma X^2$

นักเรียนคนที่	X	X^2
1	27	729
2	14	196
3	18	324
4	20	400
5	20	400
6	7	49
7	15	225
8	21	441
9	20	400
10	21	441
11	16	256
12	9	81
13	13	169
14	7	49
15	12	144
16	26	676
17	26	676
18	19	361
19	17	289
20	10	100
21	20	400
22	15	225
23	20	400
24	20	400
25	26	676
26	13	169
27	25	625
28	12	144

ตารางที่ 26 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	X	X^2
29	11	121
30	14	196
รวม	142	2764

ตารางที่ 27 ค่า $\Sigma X, \Sigma X^2$

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	14	17
2	13	13
3	12	14
4	13	13
5	13	16
6	10	11
7	10	11
8	11	11
9	11	12
10	13	15
11	11	12
12	12	13
13	12	15
14	12	16
15	13	16
16	14	16
17	13	17
18	14	17
19	14	18
20	16	17
21	17	19

ตารางที่ 27 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
22	13	16
23	13	17
24	13	14
25	15	16
26	14	18
27	14	17
28	19	19
29	15	17
30	13	13
31	14	18
$\bar{X}$	13.26	15.29
<i>SD</i>	1.90	2.41

ตารางที่ 28 ผลการคำนวณหาค่า *t* ด้วยโปรแกรม spss

Paired Samples Statistics					
		Mean	<i>N</i>	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Pretest	13.26	31	1.897	.341
	Posttest	15.29	31	2.411	.433

Paired Samples Correlations				
		<i>N</i>	Correlation	<i>Sig.</i>
Pair 1	Pretest & Posttest	31	.814	.000

Paired Samples Test										
		Paired Differences					<i>t</i>	<i>df</i>	Sig.	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval of the Difference				(2-tailed)	
					Lower	Upper				
Pair 1	Pretest- Posttest	-2.032	1.402	.252	-2.547	-1.518	-8.071	30	.000	

ตารางที่ 29 ผลเจตคติของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ข้อคำถาม	<i>n</i> = 31		ระดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	
1. การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.65	0.49	มากที่สุด
2. ครูผู้สอนคอยส่งเสริมนักเรียนมีความกระตือรือร้น	4.00	0.82	มาก
3. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.19	0.91	มาก
4. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.16	0.69	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะได้จริง	4.35	0.75	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.16	0.90	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	3.87	0.92	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้การคิดวิเคราะห์	4.03	0.84	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนกล้าคิดกล้าตอบคำถาม	4.32	0.75	มาก
10. นักเรียนมีความสุขสนุกสนานไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.16	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	0.80	มาก

ภาคผนวก ค

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

แบบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ท ๑๒๑๐๑	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เรื่อง แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยผังกราฟิก		เวลา ๑๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง นิทาน	เวลา ๒ ชั่วโมงสอน
วันที่.....	ภาคเรียนที่ ๒	ปีการศึกษา ๒๕๖๐

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

๒. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ

แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป. ๒ ข้อ ๒ อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

ท ๑.๑ ป. ๒ ข้อ ๓ ตั้งคำถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป. ๒ ข้อ ๔ ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป. ๒ ข้อ ๕ แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ

นิทาน คือ เรื่องเล่าสืบต่อ ๆ กันมาเป็นวรรณกรรมที่มีความเก่าแก่ที่สุดเกิดพร้อมกับสังคมมนุษย์ เริ่มจากเรื่องเล่า และเสริมเติมแต่งให้เหตุการณ์เรื่องราว เกินจริง จนกลายเป็นนิทาน การอ่านการฟังนิทานจะช่วยให้มีจินตนาการ และนิทานมีข้อคิด คุณธรรมสอดแทรกไว้ในนิทาน เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังนำข้อคิดคุณธรรมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายของนิทาน

๒. องค์ประกอบของนิทาน

๓. การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง จากนิทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่านได้

๒. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

๓. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากนิทานได้อ่านได้

๔. แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากนิทานที่อ่านได้

๕. การเขียนแผนภาพ โครงเรื่องจากนิทาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ทักษะการคิดวิเคราะห์

๒. ทักษะการสื่อสาร

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นระบุคำถาม (๑๐ นาที)

๑. ครูเปิดเสียง เริ่มต้นของบทนิทานให้นักเรียนฟัง เช่น กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว และเสียงอื่นของนิทานจากคอมพิวเตอร์ โดยให้นักเรียนหลับตา และฟัง

๒. ครูใช้คำถามถามนักเรียน

- เมื่อได้ยินเสียงแล้วรู้สึกอย่างไร

แนวคำตอบ

ตื่นเต้น, อยากรู้ สนุกสนาน ฯลฯ

- นักเรียนจะได้ยิน เสียง หรือคำพูดต่าง ๆ เหล่านี้จากไหนบ้าง

แนวคำตอบ

นิทานจากแม่เล่า, นิทานจากทีวี/ ยูทูป

๓. ครูเขียนคำตอบที่หลากหลายของนักเรียนลงบนกระดาน

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ (๓๐ นาที)

๑. ครูให้ความรู้เรื่องความหมายนิทานขึ้นจอโทรทัศน์ให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน

๒. ครูให้นักเรียนดูนิทานเรื่อง ลูกหมูสามตัว จากยูทูป

๓. ครูเขียนหัวข้อไว้บนกระดานดังนี้

แนวคิด

โครงเรื่อง

ตัวละคร

ฉาก

บทสนทนา

คติสอนใจ

๔. ครู อภิปรายร่วมกับนักเรียน โดยแต่ละหัวข้อพร้อมนำภาพเหตุการณ์จากนิทานเรื่อง ลูกหมูสามตัว มาประกอบการอธิบายจนครบทุกหัวข้อ

ขั้นสร้างความรู้ (๕๐ นาที)

๑. ครุณา ภาพ การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง จากนิทานมาให้ให้นักเรียนดูหลาย ๆ รูปแบบ
ขึ้นจอทีวี ให้นักเรียน สังเกต เปรียบเทียบ และอธิบายว่า แผนภาพ โครงเรื่องเป็นผังกราฟิก
อีกรูปแบบ

๒. ครุณานิทานอีสบเรื่อง มดง่ามกับตั๊กแตน มาให้นักเรียนอ่าน และฝึกทำแผนภาพ
โครงเรื่อง โดยการตอบคำถามด้วยวาจาก่อน ดังนี้ ในเรื่องมีตัวละครอะไรบ้าง ทำอะไร มีเหตุการณ์
อะไรเกิดขึ้น และเกิดขึ้นที่ไหน ผลเป็นอย่างไร

๓. นักเรียน เขียน คำตอบจากการตอบปากเปล่าเรื่อง มดง่ามกับตั๊กแตน ลง ผังกราฟิก
โครงเรื่องบนกระดาน (ครูขออาสาสมัคร) ออกมาเขียนตามหัวข้อ

๔. ครูแจก แบบฝึกพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เล่มที่ ๑ เรื่อง นิทาน ให้นักเรียน

๕. ครูอธิบาย วิธีการทำแบบฝึกทักษะ โดยให้นักเรียนอ่านคำชี้แจง ในเล่มแบบฝึก
พร้อมกันทีละข้อ และครู อธิบายซ้ำ เพื่อความเข้าใจ

๖. นักเรียน ทำกิจกรรมที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ในแบบฝึกตามลำดับ โดยครูเป็นผู้กำกับ
ให้ทำทีละกิจกรรมจนครบ

ขั้นสื่อสาร (๒๐ นาที)

๑. ครูสนทนาถึงการอ่านนิทานและการทำกิจกรรมต่างๆ จากแบบฝึก

๒. นักเรียน ทำกิจกรรมที่ ๕ แบบทดสอบท้ายเล่ม ส่งครู

ขั้นตอบแทนสังคม (๑๐ นาที)

๑. นักเรียน ช่วยกันบอกชื่อนิทานสำหรับเด็ก โดยครูเป็นผู้เขียนเพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูล
ในการหานิทานอ่านลงในกระดาษปรีฟ ติดไว้ มุมข่าวสารห้องเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ได้แก่

๑. เสียงบรรยาย ของนิทาน

๒. นิทานเรื่อง มดง่ามกับตั๊กแตน

๓. นิทานจากยูทูป เรื่องลูกหมูสามตัว

<https://www.youtube.com/watch?v=xZyUVm1wT14>

๔. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยผังกราฟิก เล่ม ๑ นิทาน

๕. กระดาษปรีฟ

การวัดผลประเมินผล

๑. สังเกตการร่วมกิจกรรม ในชั้นเรียนจากการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น

๒. สังเกตการทำงานกลุ่ม

๓. ตรวจเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง จากนิทานด้วยแบบประเมินการเขียนแผนภาพ

โครงเรื่อง

๔. ตรวจสอบประสิทธิภาพการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมที่ ๑-๕

แบบบันทึกหลังสอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง.....

ชั้น.....

๑. ผลการสอน

- สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้
- สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก.....

๒. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- อื่น ๆ .....

๓. ปัญหาและอุปสรรค

- กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเวลา
- มีนักเรียนทำใบงาน/ ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- มีนักเรียนไม่ตั้งใจเรียน
- อื่น ๆ .....

๔. ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

- ควรนำแผนไปปรับปรุงเรื่อง .....
- แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน .....
- ไม่มีข้อเสนอแนะ

๕. ผลการเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้สื่อสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฯ

๕.๑ นักเรียนระดับชั้น.....สามารถใช้สื่อสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฯ
ในการเรียนรู้ได้ คิดเป็นร้อยละ.....

๕.๒ นักเรียนระดับชั้น.....ไม่สามารถใช้สื่อสารานุกรมไทย
สำหรับเยาวชนฯ ในการเรียนรู้ได้คิดเป็นร้อยละ.....มีการแก้ไขโดย.....
.....

๖. เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม

ภาพการจัดกิจกรรม

ตัวอย่างชิ้นงาน

อื่น ๆ ได้แก่.....

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวเจไข จันท์บวร)

...../...../.....

ข้อเสนอแนะฝ่ายบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางพัชรี แก้วสุพรรณ)

รองผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

นิทานเรื่องมดง้ำกับตั๊กแตน

ในวันหนึ่งของฤดูร้อน มีตั๊กแตนเกียจคร้านอยู่ตัวหนึ่งกำลังเดินร้องเพลงเพลิดเพลินอย่างมีความสุข พลันเหลือบไปเห็นฝูงมดกำลังขนเสบียงอาหารกันอย่างขะมักเขม้นจึงเข้าไปกล่าวทักทายว่า “พวกเจ้ากำลังทำอะไรกันอยู่นะ น่าจะหยุดพักแล้วมาร้องเพลงเต้นรำกับข้าดีกว่านะ”

มดตัวหนึ่งจึงพูดขึ้นว่า “ทำไมเจ้าถึงไม่รีบสะสมอาหารไว้สำหรับฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึงล่ะ” ตั๊กแตนก็ตอบกลับไปอย่างหน้าตาเฉยว่า “เดี๋ยวก่อนก็ได้ อีกตั้งนานกว่าจะถึงฤดูหนาวตอนนี้ข้าต้องตั้งใจฝึกร้องเพลงก่อน” เมื่อได้ฟังเช่นนั้นพวกมดก็พากันขนอาหารกันต่อไป

เมื่อฤดูหนาวมาถึงตั๊กแตนก็หิวโซเพราะไม่มีอาหารหลงเหลืออยู่เลยแม้แต่น้อย มันจึงไปขอความช่วยเหลือเหล่ามด มดตัวหนึ่งจึงบอกกับตั๊กแตนว่า “พวกข้าไม่มีอาหารที่จะสามารถแบ่งให้เจ้าได้หรอก ขอให้เจ้าสนุกสนานกับการร้องเพลงและเต้นรำท่ามกลางอากาศอันหนาวเหน็บก็แล้วกัน”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : จงเตรียมพร้อมเผชิญความยากลำบากที่จะมาถึงในอนาคตอยู่เสมอ

แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ชุดที่ ๑ เรื่อง นิทาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

นางสาวแซ่ไข จันทร์บวร

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
ร่วมกับ
เทคนิคผังกราฟิก

ชุดที่ ๑ นิทาน

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒/๖

โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

คำนำ

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ชุดที่ ๑ เรื่อง นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่มนี้ เป็นสื่อที่นำมาใช้กับแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านกระบวนการอ่านผ่านทักษะการฝึก ๕ กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ อ่าน/ อธิบายความหมาย

กิจกรรมที่ ๒ ตอบคำถาม

กิจกรรมที่ ๓ ระบุใจความสำคัญ

กิจกรรมที่ ๔ แสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ ๕ แบบทดสอบท้ายบทเรียน

ในการใช้แบบฝึกทักษะ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ชุดที่ ๑ เรื่องนิทาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่มนี้ จะเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้แก่ครูเพื่อพัฒนานักเรียนได้เป็นอย่างดีและเหมาะสม

นางสาวแจใจ จันท์บวร

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
คำชี้แจง	๓
กิจกรรมที่ ๑ ลำดับเหตุการณ์	๔
กิจกรรมที่ ๒ อธิบายความหมาย	๗
กิจกรรมที่ ๓ ตอบคำถาม	๕
กิจกรรมที่ ๔ แสดงความคิดเห็น	๑๑
กิจกรรมที่ ๕ แบบทดสอบท้ายบทเรียน	๑๓

คำชี้แจง

การทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

วิธีปฏิบัติสำหรับนักเรียน

๑. เมื่อนักเรียนได้รับแจกแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิกแล้ว ให้เขียน ชื่อ-นามสกุล ลงในเล่มให้เรียบร้อย
๒. ตรวจสอบเนื้อหา และกิจกรรมในเล่ม ดังนี้
  - ในเล่มที่ ๑ ประกอบด้วย ๕ กิจกรรม ดังนี้
    - กิจกรรมที่ ๑ ลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่อ่าน
    - กิจกรรมที่ ๒ อธิบายความหมายของคำ
    - กิจกรรมที่ ๓ ระบุใจความสำคัญ
    - กิจกรรมที่ ๔ บอกข้อคิด
    - กิจกรรมที่ ๕ แบบทดสอบท้ายบทเรียน
๓. อ่านคำชี้แจงในแต่ละกิจกรรมให้เข้าใจ หากมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ นักเรียนซักถามครูผู้สอนก่อนลงมือทำกิจกรรม
๔. ทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกตามลำดับกิจกรรมที่ครูกำหนดพร้อมกับเพื่อน
๕. ส่งคืนเล่มแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ทุกครั้งเมื่อหมดชั่วโมง

ครูแจใจ จันทร์บวร

นิทานเรื่องคนเลี้ยงแพะ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว... ในทุ่งหญ้าที่กว้างใหญ่แห่งหนึ่งมีคนเลี้ยงแพะ ได้พาฝูงแพะออกมาหาอาหาร แต่ได้มีพายุหิมะตก คนเลี้ยงแพะ จึงพาแพะไปหลบในถ้ำ และพบกับฝูงแพะป่าที่หลบอยู่ก่อน ฝูงแพะป่ามีจำนวนมากกว่าฝูงแพะที่เขาเลี้ยงจึงเกิดอยากได้ เขาจึงนำเอาใบไม้ที่เตรียมไว้ให้กับฝูงแพะของตนไปให้ฝูงแพะป่ากินจนหมด และเมื่อพายุหิมะสงบลง ฝูงแพะป่าต่าง ก็วิ่งออกจากถ้ำ เข้าป่าไปยัง ที่เดิมของมัน

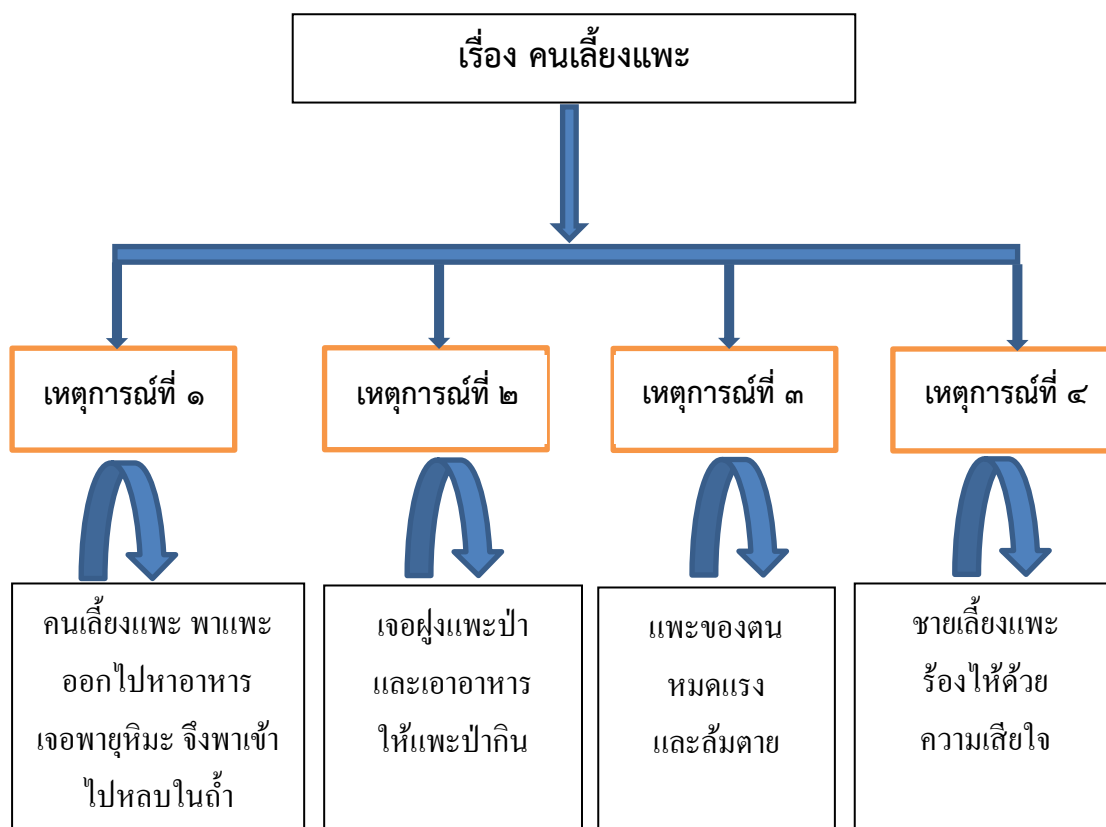
ส่วนฝูงแพะเดิมของตนเองก็ค่อย ๆ หมดแรง และตายลงจนหมดเพราะอดอาหาร คนเลี้ยงแพะจึงได้แต่นั่งร้องไห้ด้วยความเสียใจ และความเสียดาย

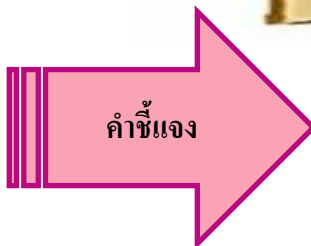

แนวคำตอบกิจกรรมที่ ๑

แนวทางการให้คะแนนการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์

ระดับคะแนน / ประเด็น	4	3	2	1	0
เนื้อเรื่อง	- เรียงลำดับ เหตุการณ์ ได้อย่าง ต่อเนื่อง ชัดเจน - มีการ เชื่อมโยง ในเหตุการณ์	- เขียนเรื่อง ได้ตรงกับ ชื่อเรื่อง - เรียงลำดับ เหตุการณ์ ได้อย่าง ต่อเนื่อง	- เขียนเรื่อง ได้ตรงกับ ชื่อเรื่อง - เรียงลำดับ เหตุการณ์ ได้แบบ สั้น ๆ	- เขียนเรื่อง ไม่ตรงกับ ชื่อเรื่อง - เรียงลำดับ เหตุการณ์ วกวน	- ไม่เขียน หรือเขียน ไม่ได้ ใจความ

นักเรียนเลือกคำ และบอกความหมายของคำตามความเข้าใจ
ของนักเรียนคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน (ข้อละ ๒ คะแนน)

หมายถึง.....
.....

หมายถึง.....
.....

หมายถึง.....
.....

หมายถึง.....
.....

หมายถึง.....
.....

แนวทางการให้คะแนนรูปрик การอธิบายความหมายจากนิทาน

ระดับคะแนน ประเด็น	๒	๑	๐
คำที่เลือกมาเขียน	- พบในนิทาน - สื่อความหมายได้ ชัดเจนเข้าใจ	- พบในนิทาน - มีบางคำที่ถูก และสื่อความหมายได้	- พบในนิทาน - ไม่สามารถสื่อ ความหมายได้เลย

คำชี้แจง ตอบคำถามเรื่อง คนเลี้ยงแพะ ข้อละ ๒ คะแนน คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

๑. ตัวละครสำคัญ

.....

๒. ทำอะไร

.....

.....

๓. ทำที่ไหน

.....

.....

๔. ทำไม

.....

.....

๕. ผลเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

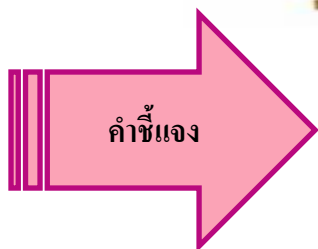

แนวคำตอบกิจกรรมที่ ๓

๑. ตัวละครสำคัญ		ชายเลี้ยงแพะ
๒. ทำอะไร		เอาอาหารของแพะที่ตนเลี้ยงไปให้แพะป่ากิน
๓. ทำที่ไหน		ในถ้ำ
๔. ทำไม		เพราะอยากได้แพะป่าที่ที่จำนวนเยอะกว่าฝูงแพะตนเอง
๕. ผลเป็นอย่างไร		แพะป่าหนีไป และแพะตนเองก็ตายเพราะขาดอาหาร

แนวทางการให้คะแนนรูปрик การตอบคำถามจากนิทาน

ระดับคะแนน ประเด็น	๒	๑	๐
การเขียนตอบ	- ตอบถูกต้องตรงประเด็นที่ถาม - สื่อความหมายได้ชัดเจนเข้าใจถูกต้องตามเนื้อหา	- ตอบได้ตรงประเด็นแต่ขาดรายละเอียด - มีบางคำที่ถูกละและสื่อความหมายได้ตามเนื้อหา	- ไม่สามารถสื่อความหมายได้เลย

ให้นักเรียนบอกความสัมพันธ์ของเหตุ และผลที่เกิดจากนิทาน เรื่องคนเลี้ยงแพะ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

นิทาน เรื่อง.....
.....

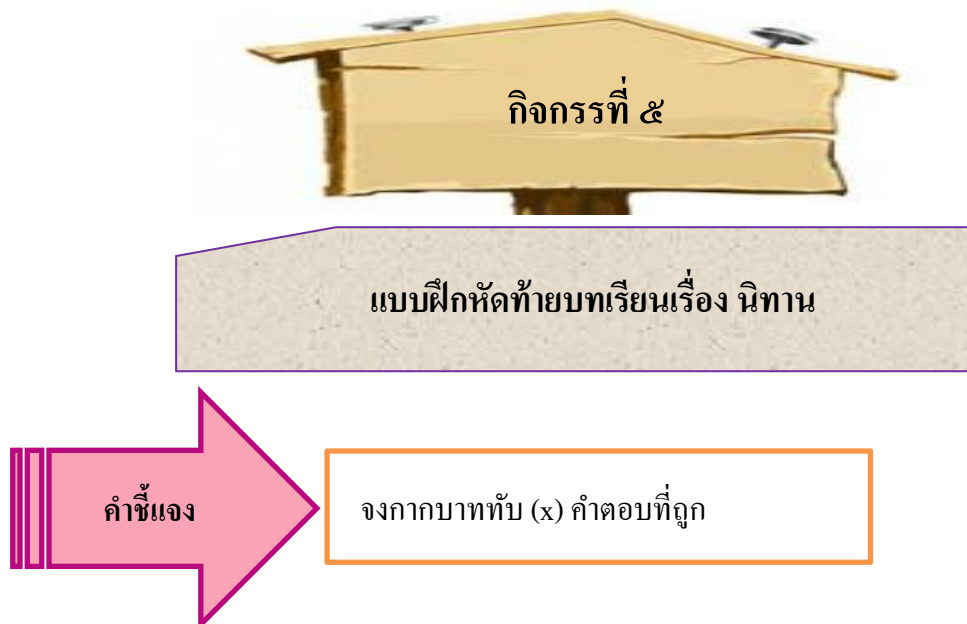
แนวคำตอบกิจกรรมที่ ๔

คำตอบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

แนวทางการให้คะแนนแบบรูบริก การเขียนข้อคิดเห็น

ระดับคะแนน ประเด็น	๒	๑	๐
การเขียนข้อคิด	- สื่อความหมาย ได้ชัดเจน เข้าใจถูกต้อง ตามจุดมุ่งหมาย	- มีบางคำที่ถูกต้อง และสื่อความหมาย ได้ตามเนื้อหา ตามจุดมุ่งหมาย	- ไม่สามารถ สื่อความหมาย ได้เลย

๑. ออกนอกเส้นทาง คือข้อใด
  - ก. เดินหลงทาง
  - ข. เดินทางลัด
  - ค. สำรวจเส้นทางใหม่

๒. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่างแพะป่าและแพะบ้าน
  - ก. อาหารที่กิน
  - ข. การเลี้ยงดู
  - ค. ลักษณะที่อยู่อาศัย

๓. พายุหิมะสงบลง คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายเช่นไร
  - ก. พายุเริ่มซา
  - ข. พายุกำลังมา
  - ค. พายุ หยุด

๔. ข้อใดตรงกับคำว่า ความเขลา

- ก. ช่างเลือก
- ข. มองการณ์ไกล
- ค. ไม่รู้เรื่อง

๕. สำนวนใดที่มีความหมายเหมือนเรื่องคนเลี้ยงแพะ

- ก. ไปได้พลอย
- ข. โลกมากลาภหาย
- ค. ชีโปรงให้กระรอก

แนวทางการให้คะแนนกิจกรรมที่ ๕

แนวคำตอบสอบท้ายบทเรียน เรื่อง นิทาน

ข้อ	คำตอบ
๑.	ก
๒.	ข
๓.	ค
๔.	ค
๕.	ข

แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด อ่านข้อความต่อไปนี้ และตอบคำถามข้อ ๑-๒

วัน ลอย กระทง ถือ เป็น ประเพณีที่ ดี งาม ของไทยสืบต่อ กันมา
กิจกรรม ที่ สำคัญ คือ การ นำกระทง ไป ลอย ชัง แหล่ง น้ำ ไกล บ้าน
เพื่อ ขอ ขมา พระแม่ คงคา

* ขมา หมายถึง คำ กล่าว ขอโทษ

* พระแม่ คงคา หมายถึง เทพ ผู้รักษา สายน้ำ

๑. คำว่า ขมา อ่านว่าอย่างไร

ก. ขะ-มา

ข. คะ-มา

ค. ขะ-หมา

๒. ขอ ขมา พระแม่ คงคา เหตุใดจึงต้องเรียกแม่น้ำว่า พระแม่คงคา

ก. เพราะเคารพ

ข. เพราะเป็นพระ

ค. เพราะทำให้ดูน่าเชื่อถือ

๓. กิจกรรมหลักของการลอยกระทงคืออะไร

ก. ทำกระทง

ข. มีงานรื่นเริง

ค. นำกระทงไปลอย

๔. ประเพณีลอยกระทง ทำให้เราทราบถึงสภาพภูมิประเทศ ในสมัยก่อนว่าเป็นเช่นไร

ก. ตั้งบ้านเรือนอยู่กลางหุบเขา

ข. ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้แหล่งน้ำ

ค. ตั้งบ้านเรือนในป่ารก

๕. เราลอบกระหนงเพื่ออะไร

- ก. พาเพื่อนไปเที่ยวแม่น้ำ
- ข. เอากระหนงไปลอบน้ำ
- ค. ขอขมาพระแม่คงคา

คำชี้แจง อ่านข้อความข้างล่างและตอบคำถาม ข้อที่ ๖

“ลิ่งน้อยตัวหนึ่งมีนิสัยซุกซน วิ่งไปเหยียบขามดแดง มดแดงบอกให้ขอโทษ แต่ลิ่งน้อยไม่ยอมขอโทษ มดแดงจึงชวนเพื่อนมารุมกัดต่อยลิ่งน้อย ลิ่งน้อยได้รับความเจ็บปวดมากจนทนไม่ไหว จึงยอมขอโทษมดแดง”

๖. จากข้อความข้างต้นคำที่ขีดเส้นใต้มีลักษณะอย่างไร

- ก. ผู้กั้นตามกติกา
- ข. พาเพื่อนมาช่วย
- ค. ผู้ตัวต่อตัว

คำชี้แจง อ่านข้อความข้างล่างและตอบคำถาม ข้อที่ ๗-๘

หมาป่า ก็ ทำ ตาม โดย ไม่ เฉลียว ใจ แม้ แต่ น้อย
เมื่อ กุ้งฝอย หอย ปู ปลา ย้าย มา กัน หมด แล้ว
พวก มัน ก็ พร้อม ใจ กัน ดำน้ำ หายไป ใน พริบตา

๗. คำว่า เฉลียวใจ จากข้อความข้างต้นน่าจะมีความหมายตามข้อใด

- ก. ไม่คาดคิด
- ข. ไม่คิดจะทำ
- ค. ไม่ได้คิด

พวก มัน ก็ พร้อม ใจ กัน ดำน้ำ หายไป ใน พริบตา

๘. ข้อใดมีความหมาย ตรงกับคำที่ขีดเส้นใต้

- ก. กระพริบตา บ่อยเพราะลมพัดแรง
- ข. หายไปอย่างรวดเร็ว
- ค. กระพริบตา ส่งสัญญาณ

คำชี้แจง อ่านข้อความข้างล่างและตอบคำถาม ข้อที่ ๘

หนูดำ เต็ด หาง แมลงปอ ออก แล้ว นำ ดอกหญ้า เสียบ เข้าไป ที่ ก้นของ แมลงปอ หนูบัว เห็น คังนั้น จึง ร้องด้วย ความตกใจว่า “อย่า ทำ มัน เลย หนูดำ แมลงปอ มัน คง เจ็บ มาก หนูดำ ไม่ สงสาร มัน หรือ”

๘. ระหว่าง หนูดำ กับ หนูบัว ใครเป็นตัวอย่างที่ดี

- ก. หนูดำ
- ข. หนูบัว
- ค. ทั้งสองคน

๑๐. “อย่า ทำ มัน เลย หนูดำ แมลงปอมัน คง เจ็บ มาก หนูดำ ไม่ สงสาร มัน หรือ”

จากข้อความข้างต้น ผู้พูดมีความรู้สึกอย่างไร

- ก. สงเสริม
- ข. ตำหนิ
- ค. ชื่นชม

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง อี๋อ่ากับวัว ตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๒

นิทานอีสปเรื่อง อี๋อ่ากับวัว

ลูกอี๋อ่าเห็นแม่วัวเหยียบพี่น้องของมันตายหมด จึงรีบวิ่งไปฟ้องแม่ อย่างอกสันขวิญหาย "ตัวมันใหญ่โตมากจะแม่ สัตว์สี่เท้าอะไรก็ไม่รู้ ลูกไม่เคยเห็น" แม่อี๋อ่าจึงพองตัวให้ลูกดูพลาถามว่า "ตัวมันใหญ่เท่านี้ได้ไหมลูก" ลูกอี๋อ่าตอบว่าใหญ่กว่านั้นอีก แม่อี๋อ่าก็พองตัวขึ้นอีก ลูกก็บอกว่าจะพองตัวให้ใหญ่แค่ไหนก็คงไม่เท่าสัตว์ตัวนั้น ได้หรอก แต่แม่อี๋อ่ากลับพยายามเบ่งตัวให้ตัวพองขึ้นอีก จนต้องแตกตายในที่สุด

๑๑. ใครเป็นผู้นำข่าวมาบอกกับแม่อี๋อ่า

- ก. วัว
- ข. ลูกอี๋อ่า
- ค. แม่อี๋อ่า

๑๒. สาเหตุใด ทำให้แม่อึ้งอย่างตาย

- ก. หมดลมหายใจ
- ข. เหนื่อยจนหมดแรงตาย
- ค. พองลมจนท้องแตกตาย

คำชี้แจง อ่านและตอบคำถามข้อที่ ๑๓

บ้านของฉันมีสวนหย่อมเล็ก ๆ พ่อ แม่ และฉัน ช่วยกันปลูกต้นไม้หลายชนิดไว้ในสวน ฉันชอบปลูกดอกไม้เพราะดอกไม้มีสีสันสวยงามและมีกลิ่นหอม ดอกไม้ที่ฉันปลูก คือ มะลิ กุหลาบ กล้วยไม้ ดาวเรือง ชบา เข็ม และชวนชม

๑๓. ดอกไม้ที่นิยมปลูก แบ่งได้กี่ประเภท อะไรบ้าง

- ก. ๓ ประเภท ดอกไม้มีสีส้ม ดอกไม้หอม ดอกไม้ประดับ
- ข. ๒ ประเภท ดอกไม้มีสีส้ม และมีกลิ่นหอม
- ค. ๑ ประเภท ดอกไม้ตกแต่งสวน

คำชี้แจง อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามจากข้อ ๑๔-๑๕

เมื่อช่วงเช้าที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.หนองแค จ.สระบุรี ได้รับแจ้งเหตุเด็กนักเรียนหญิงถูกรถคนร้ายเข้ามาถูกรถชน พยายามพาขึ้นรถตู้สีขาว แต่เด็กนักเรียนอีกคนถูกพี่ลูกน้องยื้อแย่งช่วยเหลือเอาไว้ ก่อนจะพากันหลบหนี และได้ไปหลบที่บ้านของชาวบ้านละแวกใกล้เคียง โดยที่คนร้ายยังคงขับรถตู้ไล่ตามมาติด ๆ เมื่อเห็นว่าเด็กทั้งสองเข้าไปขอความช่วยเหลือ คนร้ายจึงได้ขับรถตู้หลบหนีไปเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจคาดว่า คนร้ายน่าจะเป็นแก๊งรถตู้ลักขโมยเด็ก จึงได้ออกหนังสือแจ้งเตือนไปยังทุกโรงเรียนในพื้นที่และโดยรอบ ให้เฝ้าระวัง และเพิ่มมาตรวจตราพฤติกรรมของแก๊งดังกล่าว ซึ่งน่าจะมีเป้าหมายขโมยเด็กนักเรียนในช่วงก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน

๑๔. ข่าวเกี่ยวข้องกับสิ่งใด

- ก. แก๊งลักพาเด็ก
- ข. แก๊งรถโดยสาร
- ค. แก๊งนักท่องเที่ยว

๑๕. หัวข้อข่าวควรจะเป็นเช่นไร

- ก. แก๊งลักเด็ก
- ข. แก๊งดินเผา
- ค. แก๊งรถตู้

คำชี้แจง อ่านข้อความและตอบคำถามข้อ ๑๖-๑๗

หนึ่ง รักษาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
สอง ซื่อสัตย์ เสียสละอดทนได้
สาม กตัญญู พ่อแม่สุดหัวใจ
สี่ มุ่งใฝ่เล่าเรียนเพียรวิชา

๑๖. ในฐานะที่เป็นนักเรียนจะ แสดงออกอย่างไรว่ารักษาติ จึงจะเหมาะสม

- ก. แข่งกับเพื่อนร้องเพลงชาติต่างๆ
- ข. ตีครูปรังชาติกับอุปกรณ์การเรียนทุกชิ้น
- ค. แสดงความเคารพ ด้วยการยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ

๑๗. ใครปฏิบัติได้เหมาะสมกับคำว่า กตัญญูพ่อแม่

- ก. ปายทำกับข้าวให้แม่ทุกเช้า
- ข. ข้าวช่วยแม่พ่นยาในแปลงผัก
- ค. เก่งแต่งตัวเองตอนเช้าทุกวัน

คำชี้แจง อ่านและตอบคำถามข้อที่ ๑๘-๒๐

ทุกวันเสาร์พอกับแม่มักจะพาฉันไปเยี่ยมคุณย่าที่บ้านสวนที่นั่นอากาศดี ร่มรื่น และน่าอยู่มาก นอกจากนี้ที่บ้านของคุณย่ามีของใช้ที่ฉันไม่เคยเห็นหลายอย่าง บางครั้งท่านหยิบพัดไม้ไผ่ เชี่ยนหมาก ไม้เกาหลัง กระเป๋าวาย และกระบวย มาให้ฉันดู ของเหล่านี้ไม่มีที่บ้านของฉัน

๑๘. จากบทอ่านข้างต้น บ้านคุณย่าน่าจะตั้งอยู่แถบใด

- ก. ในเมือง
- ข. ชนบท
- ค. ชานเมือง

๑๙. ของเหล่านี้ไม่มีที่บ้านของฉัน จากข้อความนี้แสดงว่า บ้านของฉันมีลักษณะสังคมแบบใด

- ก. ในเมือง
- ข. ชนบท
- ค. ชานเมือง

๒๐. บ้านคุณยายน่าจะมืออาชีพใด

- ก. เกษตรกรรม
- ข. กสิกรรม
- ค. หัตถกรรม

เฉลย

ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียน

๑. ก	๑๑. ข
๒. ก	๑๒. ก
๓. ก	๑๓. ข
๔. ข	๑๔. ก
๕. ก	๑๕. ข
๖. ข	๑๖. ก
๗. ก	๑๗. ก
๘. ข	๑๘. ข
๙. ข	๑๙. ก
๑๐. ข	๒๐. ก

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังเรียน

คำชี้แจง จงเลือก คำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. มันฝรั่ง คำที่ขีดเส้นใต้ อ่าน อย่างไรถูกต้อง

ก. ฝะ-หรั่ง

ข. ฝะ-รั่ง

ค. พะ-หรั่ง

คำชี้แจง อ่านข้อความและตอบคำถาม ข้อ ๒

จังหวัดระยองเป็นเมืองผลไม้ที่โด่งดังของประเทศไทย

ผลไม้ที่ขึ้นชื่อในจังหวัดระยองมีหลาย ชนิด

เช่น ทูเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง สละ เป็นต้น

๒. คำว่าโด่งดัง หมายถึงข้อใด

ก. มีชื่อเสียงในด้านผลไม้

ข. มีชื่อเสียงในด้านสถานที่ท่องเที่ยว

ค. มีชื่อเสียงในด้านการค้าขาย

๓. จากบทอ่านข้างต้น ชาวระยองน่าจะประกอบอาชีพ อะไรมากที่สุด

ก. ทำนา

ข. ทำสวน

ค. จับสัตว์น้ำ

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรอง และตอบคำถามข้อ ๔

นกเขยนกน้อย น้อย   บินล่องลอยเป็นสุขศรี

ขนขาวราวสำลี   อากาศดีไม่มีภัย

๔. จากบทร้อยกรองข้างต้นคำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงสิ่งใด

- ก. อากาศที่ร้อนแรง
- ข. อากาศที่ปลอดโปร่ง
- ค. อากาศยามเช้า

๕. ประโยคในข้อใดที่มีความหมายต่างจากข้ออื่น

- ก. เธอไม่ควรจะเดินทางวันนี้
- ข. เธอไม่น่าจะทำถูกต้อง
- ค. เธอไม่น่าทำอย่างนี้เลย

“เด็กคนนี้น่าตาน่ารักน่าเอ็นดู เสื้อผ้าหน้าผมดูเรียบร้อยสะอาดดีแท้”

๖. จากข้อความดังกล่าว ตรงกับสำนวนใด

- ก. ไก่งามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง
- ข. ไก่ได้พลอย
- ค. ไก่เห็นดินงู เห็นนมไก่

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ และตอบคำถามข้อที่ ๗-๘

แตงโมเป็นผลไม้ที่มีฤทธิ์ขับปัสสาวะ ดังนั้นจึงช่วยพอกล้างไตได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังใช้รักษาแผลในกระเพาะอาหาร ลดความดันโลหิต และทำให้สบายท้อง แตงโม เป็นผลไม้ที่น้ำมีความเย็น รสหวาน รับประทานเป็นผลไม้แก้กระหายคลายร้อน ได้อย่างดีหรือดื่มเป็นน้ำผลไม้เพื่อสุขภาพ น้ำแตงโม ยังช่วยทำให้ร่างกายขับปัสสาวะได้ดี จึงมีผลช่วยล้างไต ล้างกระเพาะปัสสาวะ ไม่ให้ร่างกายมีการสะสมกรดยูริก อันเป็นสาเหตุของการเกิดโรคไขข้อ โรคเกาต์

๗. จากข้อความข้างต้น ได้กล่าวถึงสิ่งใด

- ก. โทษของแตงโม
- ข. ข้อควรระวังในการรับประทานแตงโม
- ค. ประโยชน์ของแตงโม

๘. ในช่วงฤดูใดที่คนนิยมรับประทานแตงโมกัน

- ก. ฤดูฝน เพราะปลูกง่าย
- ข. ฤดูร้อน เพราะช่วยระบายความร้อน
- ค. รับประทานได้ทุกฤดู

๙. ควรจะตั้งชื่อหัวเรื่องข้อความข้างต้นอย่างไรจึงจะเหมาะสม

- ก. มารับประทานแตงโมกันเถอะ
- ข. ประโยชน์ของแตงโม
- ค. ยารักษาโรคไต

คำชี้แจง อ่านข้อความ และตอบคำถามข้อ ๑๐

ขนมขบเคี้ยวหรือขนมกรุบกรอบเป็นขนมที่เด็ก ๆ ชอบมาก ขนมเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำมาจากแป้ง มันฝรั่ง เกล็ด ไขมัน และผงชูรส แต่งกลิ่น สี รส ให้เป็นที่สนใจของเด็ก ๆ แต่โทษของขนมขบเคี้ยวก็มีมาก ถ้าเด็ก ๆ รับประทานเกินควรก็จะเป็นโรคต่าง ๆ เช่น โรคฟันผุ ไตวาย มะเร็ง

๑๐. ทำไมเด็กจึงชอบ ขนมขบเคี้ยว

- ก. อร่อย
- ข. สีมันสวยงาม
- ค. หาซื้อได้ง่าย

๑๑. จากบทอ่านข้างต้น ผู้เขียนสาร มีจุดมุ่งหมายเช่นไร

- ก. บอกถึงโทษของขนมขบเคี้ยว
- ข. ส่งเสริมให้รับประทานขนมขบเคี้ยว
- ค. ไม่ควรรับประทานขนมขบเคี้ยว

คำชี้แจง อ่านข้อความ และตอบคำถาม ข้อ ๑๑

ไข่ตุ๋นเป็นอาหารที่ทำจากไข่ตีกับน้ำหรือน้ำซุ๊ปปรุงรสให้ออกเค็มเล็กน้อย และใส่เครื่องต่าง ๆ ตามใจชอบ นึ่งให้สุก รับประทานกับข้าว หรือจะรับประทานเปล่า ๆ ร้อน ๆ ก็อร่อยคอดี

๑๒. ข้อใดไม่ปรากฏในข้อความข้างต้น

- ก. ประโยชน์ของไข่ตุ๋น
- ข. วิธีทำไข่ตุ๋น
- ค. วิธีรับประทานไข่ตุ๋น

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๑๓

หน้าที่ของนักเรียน คือ การไปโรงเรียนทุกวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นักเรียนควรจัดตารางเรียนและเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมก่อนไปโรงเรียน เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด สมุด หนังสือ เป็นต้น

๑๓. เรื่องนี้แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

- ก. หน้าที่ของนักเรียน
- ข. การไปโรงเรียน
- ค. กระเป๋านักเรียน

๑๔. ใครปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับข้อความข้างต้น

- ก. เอ๋ย ชอบยืมดินสอเพื่อน
- ข. ฟาง ตั้งใจเรียน สม่่าเสมอ
- ค. โด้ง จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ

คำชี้แจง อ่านนิทานและตอบคำถาม ข้อ ๑๕-๒๐

แมวคำและแมวขาวเป็นเพื่อนกัน ทั้งสองตกลงกันว่าจะไม่แย่งอาหารกัน โดยแมวคำจะกินเฉพาะหนู ส่วนแมวขาวจะกินเฉพาะนกในระหว่างตกลงกันนั้นก็มีค่างวางเจ้าปัญญาตัวหนึ่งแอบไต่ยีน วันหนึ่งแมวคำออกหาอาหารและจับค่างวางตัวนั้นได้ ค่างวางจึงได้บอกกับแมวคำว่า ตนเป็นนก แมวคำจะกินนกไม่ได้ ฝ่ายแมวคำเมื่อเห็นว่าค่างวางมีปีกเหมือนนกจึงปล่อยตัวไป วันต่อมาแมวขาวจับค่างวางตัวเดิมได้ ค่างวางบอกกับแมวขาวว่าตนเป็นหนู แมวขาวกินหนูไม่ได้เพราะจะผิดสัญญา ฝ่ายแมวขาวเมื่อเห็นว่าค่างวางมีหูจึงปล่อยตัวไป ค่างวางรอดชีวิตได้ถึงสองครั้ง เพราะข่มความตกใจแล้วตั้งสติคิด ใช้ปัญญาหาทางแก้ไขได้ในที่สุดค่างวางรอดชีวิตได้ถึงสองครั้ง เพราะข่มความตกใจแล้วตั้งสติคิด ใช้ปัญญาหาทางแก้ไขได้ในที่สุด

๑๕. จากข้อความข้างต้นผู้พูดมีความรู้สึกอย่างไร

- ก. เบื่อหน่าย
- ข. ชื่นชม
- ค. เอ็นดู

๑๖. จากเรื่องทีอ่าน ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร

- ก. แมวดำ กับแมวขาว
- ข. คำมั่นสัญญา
- ค. คางคกเจ้าปัญญา

๑๗. ใครปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับทักษะการฟังเช่นเจ้าคางคก

- ก. นิดฟังเพลงที่ตนเองชอบ
- ข. ช้าว ฟังข่าวพยากรณ์อากาศ
- ค. มน ฟังเรื่องราวของตลาดหุ้น

๑๘. คางคกรอดจากเหตุการณ์นี้เนื่องจาก

- ก. มีสติ
- ข. มีปัญญา
- ค. มีทักษะการฟัง

๑๙. จากข้อ ๑๘ ตำนวนใดตรงกับลักษณะของคางคก

- ก. รู้จักรักษาตัวรอดเป็นยอดดี
- ข. ปากเป็นเอก เลข เป็นโท โบราณว่า
- ค. น้ำกลิ้งบนใบบอน

๒๐. แมวดำกับแมวขาว มีคุณธรรมในข้อใด

- ก. มีสัจจะ
- ข. เมตตากรุณา
- ค. เอื้อเฟื้อแบ่งปัน

เฉลย

ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังเรียน

๑. ก	๑๑. ก
๒. ก	๑๒. ก
๓. ข	๑๓. ก
๔. ข	๑๔. ก
๕. ก	๑๕. ก
๖. ก	๑๖. ก
๗. ก	๑๗. ข
๘. ข	๑๘. ข
๙. ข	๑๙. ก
๑๐. ข	๒๐. ก